

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI
A GRUBU VE ALAN BİLGİSİ TESTİ

**KUZEY
AKADEMİ**

**HUKUK - İKTİSAT
MALİYE - MUHASEBE**

ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI

T. C. KİMLİK NUMARASI :

ADI :

SOYADI :

SALON NO :

SIRA NO :

Soru kitapçığı numarasının cevap kağıdına kodlanmamasının veya yanlış kodlanmasının sorumluluğu adaya aittir.

SINAV NUMARASI:

0000010

DİKKAT SINAV BAŞLAMADAN ÖNCE AŞAĞIDAKİ UYARILARI MUTLAKA OKUYUNUZ.

1. T.C. Kimlik Numaranızı, Adınızı, Soyadınızı, Salon Numaranızı ve Sıra Numaranızı, Soru Kitapçığı üzerindeki ilgili alanlara yazınız.
2. Soru Kitapçık Numaranız yukarıda verilmiştir. Bu numarayı cevap kağıdınızdaki ilgili alana kodlayınız ve aşağıdaki ilgili alanı imzalayınız. Salon Görevlisinin de hem soru kitapçığındaki hem de cevap kağıdınızdaki ilgili alanı imzalamasını sağlayınız. Bu kodlamayı cevap kağıdınıza yapmadığınız veya yanlış yaptığınız takdirde, sınavınızın değerlendirilmesi mümkün değildir.
3. Bu sayfanın arkasında yer alan açıklamayı dikkatle okuyunuz.

Adayın İmzası:

Soru kitapçık numarasını doğru kodladım.

Salon Görevlisinin İmzası:

Adayın soru kitapçık numarasını cevap kağıdına doğru kodladığını onaylıyorum.

Bu testte 40 soru vardır.

1. Toplantı ve Karar Yeter Sayıları

- TBMM, üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır(200 milletvekili). Bu toplantı yeter sayısıdır.
- TBMM toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir bu karar yeter sayısıdır ve karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

Özel Karar Yeter Sayıları

Salt Çoğunluk (301) Gerektiren Haller

- Devamsızlık nedeniyle milletvekilliğinin düşürülmesi
- İade edilen kanunun kabulü
- Meclis soruşturması açılma talebi

1/5 (120) Gerektiren Haller

- Meclis Başkanından TBMM'yi olağanüstü toplantıya çağırmasını istemek
- Anayasa Mahkemesinde iptal davası açabilmek

1/4+1 (151) Gerektiren Haller

- Asgari karar yeter sayısı
- 1/3 (200) Gerektiren Haller**
- Meclisin seçimler dahil bütünler işlerinde gerekli olan toplantı yeter sayısı
- Anayasa değişikliği için gerekli teklif yeter sayısı

3/5 (360) Gerektiren Haller

- Genel ve özel af ilanı
- Anayasa değişikliği
- Seçimlerin yenilenmesi
- Soruşturma açılması kararı

2/3 (400) Gerektiren Haller

- TBMM Başkanlık seçimi
- Kamu başdenetçisinin ilk iki tur seçimi
- Anayasa mahkemesine üye seçimi
- HSK ya üye seçimi
- Yüce divana sevk kararı

Doğru cevap C seçeneğidir.

2. Devlet Denetleme Kurulu

İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu; Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluştaki, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar.

- Yargı organları, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı dışındadır.
- Devlet Denetleme Kurulunun Başkan ve üyeleri, Cumhurbaşkanınca atanır.
- Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

3. Mali Hükümler

1. Bütçe ve Kesin hesap

2. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi: Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir.

Ekonomik Hükümler

1. Planlama; Ekonomik ve Sosyal Konsey

Ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında Cumhurbaşkanı'na istişarî nitelikte görüş bildirmek amacıyla Ekonomik ve Sosyal Konsey kurulur. Ekonomik ve Sosyal Konseyin kuruluş ve işleyişi kanunla düzenlenir.

2. Piyasaların Denetimi ve Dış Ticaretin Düzenlenmesi

Dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla Cumhurbaşkanına yetki verilebilir.

3. Tabii Servetlerin ve Kaynakların Aranması ve İşletilmesi

Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerek ve tüzelkişilere devredebilir.

4. Ormanlar ve Orman Köylüsü

Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır.

- Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.
- Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.
- Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eylem müsaade edilemez.
- Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz.
- Orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz.
- Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen arazilerde, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz.
- Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılır.

5. Kooperatifçiliğin Geliştirilmesi

Devlet, milli ekonominin yararlarını dikkate alarak, öncelikle üretimin artırılmasını ve tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır.

6. Tüketiciler ile Esnaf ve Sanatkarların Korunması

Doğru cevap A seçeneğidir.

4. Yargı Yolu

İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.

- Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların milli veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir. Milletlerarası tahkime ancak yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir.
- Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.
- İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.
- Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz.
- Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.
- İdari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.
- Kanun, olağanüstü hallerde, seferberlik ve savaş halinde ayrıca milli güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlandırabilir.
- İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

Doğru cevap B seçeneğidir.

5. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar (Bağımsız İdari Otoriteler - Üst Kurullar)

Türkiye’de şu an 10 tane “düzenleyici ve denetleyici kurum” vardır:

1. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, TBMM tarafından seçilen 9 üyeden oluşur. Kültür ve Turizm Bakanlığı ilişkili bir birimdir. Anayasada yer alan tek düzenleyici kuruluştur.
2. Bilgi teknolojileri ve iletişim kurumu : Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan 7 üyeden oluşur. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ilişkilidir.
3. Sermaye Piyasası Kurulu : Cumhurbaşkanı tarafından seçilen 7 üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilişkilidir.
4. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu : Cumhurbaşkanı tarafından atanan 7 üyede oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilişkilidir.
5. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu : Cumhurbaşkanı tarafından atanan 7 üyeden oluşur. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilişkilidir.
6. Kamu İhale Kurumu : Cumhurbaşkanı tarafından atanan 9 üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilişkilidir.
- 7- Rekabet Kurumu : Cumhurbaşkanı tarafından atanan 7 üyeden oluşur. Ticaret Bakanlığı ile ilişkilidir
8. Kamu gözetimi, Muhasebe ve denetim standartları kurumu : Cumhurbaşkanı tarafından atanan 9 üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilişkilidir
9. Kişisel verileri koruma kurumu : Kurum 9 üyeden oluşur. Bu üyelerin 5’i TBMM, 4 ü CB, tarafından seçilir. Adalet Bakanlığı ile ilişkilidir.
10. Nükleer Düzenleme Kurumu : Cumhurbaşkanı tarafından atanan 5 üyeden oluşur. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilişkilidir

Doğru cevap E seçeneğidir.

6. Kamulaştırmanın aşamaları sırasıyla;

1. Yeterli ödeneğin sağlanması
2. Kamu yararı kararının alınması
3. Kamulaştırılacak taşınmazın tespiti
4. Kamulaştırma kararı
5. Satın alma usulünün denenmesi
6. Adli yargı aşaması

Doğru cevap E seçeneğidir.

7. Belediye başkanlığının sona ermesi:

- Belediye başkanlığı, ölüm ve istifa hâllerinde kendiliğinden sona erer. Belediye başkanının;a) Mazeretsiz ve kesintisiz olarak yirmi günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin mülkî idare amiri tarafından belirlenmesi,

b) Seçilme yeterliğini kaybetmesi,

c) Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya sakatlık durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belirlenmesi,

d) Meclisin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılması, Hâllerinden birinin meydana gelmesi durumunda İçişleri Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay kararıyla başkanlık sıfatı sona erer.

*Gensoru önergesinin kabul edilmesi veya faaliyet raporunun meclis üye tam sayısının $\frac{3}{4}$ çoğunluğu ile kabul edilirse ,mülki idari amiri tarafından dosya Danıştaya gönderilir ve danıştay kararı ile belediye başkanlığı sona erer. Belediye başkanlığının boşalması hâlinde yapılacak işlemler

- vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Meclis, birinci başkan vekilinin, onun bulunmaması durumunda ikinci başkan vekilinin, onun da bulunmaması durumunda en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak;

a) Belediye başkanlığının boşalması veya seçim dönemini aşacak biçimde kamu hizmetinden yasaklanma cezasının verilmiş olması durumunda bir başkan,

b) Başkanın görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezası alması durumunda bir başkan vekili seçer.

Doğru cevap B seçeneğidir.

8. Kamu görevlileri bazı durumlarda yetkiyi kullanabilecekleri zaman dilimini belirtilebilir, eğer belirtilen bu süreler geçtikten sonra işlem yapılırsa yetki tecavüzünün bir türü olan zaman yönünden yetkisizlik meydana gelir, bu durum yetki kuralı ile ilgilidir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

9. İmar, kamulaştırma, yıkım, işgal, tahsis, ruhsat vs da-
valarda yetkili mahkeme taşınmaz malların bulunduğu
yer idare mahkemesidir. Taşınmaz Erzurum'da olduğu
için Erzurum İdare Mahkemesi'nde dava açabilir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

10. - İvedi yargılamada dava açma süresi 30 gündür
- Kamulaştırma kararlarına karşı 30 günde dava
açılabilir
- milli eğitim bakanlığı ve ÖSYM sınavlarına karşı
10 içinde dava açılır
- İstinaf ve temyiz süreleri 30 gündür
- vergi mahkemelerinde dava açma süresi 30 gün-
dür ancak Danıştay dairelerine karşı dava açma
süresi 60 gündür.

Doğru cevap E seçeneğidir.

11. - Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz
buna kanunun bağlayıcılığı denir
- Kanunilik ilkesi Yargı ve yürütmenin keyfiliği önler
- Kişilere ceza verilirken zarara değil Kusur esas alı-
nır
- gözaltında, gözlem altında, tutuklulukta ve hü-
kümlülükte geçen süre aynı suçtan ötürü Türkiye
de verilecek olan cezadan mahsup edilir lakin adli
kontrolde geçen süre mahsup edilmez

*İtiyadi suçlu ; kasıtlı bir suçun temel şekli ya da
daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şe-
killerini bir yıl içinde ve farklı zamanlarda ikiden fazla
işleyen kişiye denir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

12. Mevcut ama ortaya çıkmamış bir düşünceyi ortaya çı-
karmak teşviktir, ilhanın fiili teşvik suçunun oluşturur

- işlenecek suçun işlenmesini kolaylaştıran her türlü
fiili destek maddi yardım şeklindeki iştirak türüdür.
Deli emin fiili iştirak niteliğindedir
- Özer'in Kutay'a yönelik fiili doğrudan kast, Merveye
yönelik fiili ise olası kasttır zira olayda hedef Merve
değildir ancak mervenin yaralanacağını öngörmesi-
ne rağmen fiili gerçekleştirtir
- Olayla hiç ilgisi olmamasına rağmen mahmutun
fiili meşru müdafadır

*Bahsi geçen olayda hakanın fiili suça iştirak oluşturu-
maz zira suç işlendikten sonra iştirak suçu oluşmaz.

Doğru cevap E seçeneğidir.

13. **Hapis cezasının ertelenmesi;**

Hükümlünün cezasının çekmesini belli bir süreyi
suç işlemekten geçirmesi şartına bağlı olarak geri
bırakılması, cezanın çekilmiş kabul edilmesidir.

Taraflar talepte bulunabilir lakin takdir hâkimindir.

Adli para cezaları ertelenemez.

ERTELEMENİN ŞARTLARI

- Cezası ertelenecek hükümlü daha önce kasıtlı bir
suçtan 3 aydan fazla ceza almamalı. (taksirli suçta
hüküm engel değildir)
- İki yıl ve daha az süreyle hapis cezaları ertelenebi-
lir. Hapis cezası dışındaki yaptırımlar ertelenemez
(adli para cezası ve güvenlik tedbiri)
- Fiili işlediği zaman 18 yaşını doldurmamış ve ya 65
yaşını bitirmiş kişiler için bu süre 3 yıldır.
- Hükümlünün suç işledikten sonra yargılama süre-
cinde gösterdiği pişmanlık dolayısıyla bir daha suç
işlemeyeceği kanısına varılması gerekir. (Yargıtay
erteleme kararı veremez)
- Hapis cezasının ertelenmesi, mağdurun ya da ka-
munun uğradığı zararın aynen iade veya tazmin
suretiyle, tamamen giderilmesi koşuluna bağlı tu-
tulabilir. Koşulun gerçekleşmesi halinde hükümlü
infaz kurumunda salıverilir. Koşula bağlı tutmak
mahkemenin takdirine bırakılmıştır.

DENETİM SÜRESİ: Hükümlü hakkında 1 yıldan az 3
yıldan fazla olmamak şartıyla denetim süresi öngörü-
lür.

- Ceza süresinden az olamaz. Denetim süresi hükümün kesinleşmesinde itibaren başlar.
- Denetim süresi içinde bir meslek veya sanat sahibi olmayan hükümlünün, bu amaçla bir eğitim programına devam etmesine, bir meslek veya sanat sahibi hükümlünün bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı mesleği icra eden bir kişinin gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına hükmedilebilir.
- 18 yaşından küçük olanların bir meslek veya sanat edinmek için barınma olanağı olan bir eğitim kurumunda devam etmesine karar verilebilir.
- Hükümlü denetim süresince kasıtlı bir suç işler ise veya yargıcın uyarısına rağmen yükümlülüklerini yerine getirmese erteleme düşer.
- Denetim süresince taksirli suç işlenmesi erteleme düşürmez.

Doğru cevap C seçeneğidir.

14. Sonradan ortaya çıkan veya öğrenilen sebeplerle duruşma veya inceleme bitinceye kadar da hâkimin reddi istenebilir. Ancak bu istemin, ret sebebinin öğrenilmesinden itibaren yedi gün içinde yapılması şarttır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

15. Tanıklık, Bilirkişi İncelemesi ve Keşif

- Tanıklar çağrı kâğıdı ile çağrılır. Çağrı kâğıdında gelmemenin sonuçları bildirilir. Tutuklu işlerde tanıklar için zorla getirme kararı verilebilir. Karar yazısında bu yoldan getirilmenin nedenleri gösterilir ve bunlara çağrı kâğıdı ile gelen tanıklar hakkındaki işlem uygulanır. Bu çağrı;

*telefon,

*telgraf,

*faks,

*elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir.

- Cumhurbaşkanı kendi takdiri ile tanıklıktan çekenebilir.
- Usulüne uygun olarak çağrılıp da mazeretini bildirmeksizin gelmeyen tanıklar zorla getirilir ve gel-

memelerinin sebep olduğu giderler takdir edilerek, kamu alacaklarının tahsili usulüne göre ödettirilir. Zorla getirilen tanık evvelce gelmemesini haklı gösterecek sebepleri sonradan bildirirse aleyhine hükmedilen giderler kaldırılır

Tanıklıktan çekinme

Aşağıdaki kimseler tanıklıktan çekinebilir:

- a) Şüpheli veya sanığın nişanlısı.
- b) Evlilik bağı kalmasa bile şüpheli veya sanığın eşi.
- c) Şüpheli veya sanığın kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoyu.
- d) Şüpheli veya sanığın üçüncü derece dahil kan veya ikinci derece dahil kayın hısımları.
- e) Şüpheli veya sanıkla aralarında evlâtlık bağı bulunanlar.
- Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı nedeniyle tanıklıktan çekinmenin önemini anlayabilecek durumda olmayanlar, kanunî temsilcilerinin rızalarıyla tanık olarak dinlenebilirler. Kanunî temsilci şüpheli veya sanık ise, bu kişilerin çekinmeleri konusunda karar veremez

Meslek ve sürekli uğraşları sebebiyle tanıklıktan çekinme

- Meslekleri ve sürekli uğraşları sebebiyle tanıklıktan çekinebilecekler ile çekinme konu ve koşulları şunlardır:
- a) Avukatlar veya stajyerleri veya yardımcılarının, bu sıfatları dolayısıyla veya yükledikleri yargı görevi sebebiyle öğrendikleri bilgiler.
- b) Hekimler, diş hekimleri, eczacılar, ebeler ve bunların yardımcıları ve diğer bütün tıp meslek veya sanatları mensuplarının, bu sıfatları dolayısıyla hastaları ve bunların yakınları hakkında öğrendikleri bilgiler.
- c) Malî işlerde görevlendirilmiş müşavirler ve noterlerin bu sıfatları dolayısıyla hizmet verdikleri kişiler hakkında öğrendikleri bilgiler.
- Avukatlar veya stajyerleri veya yardımcılarının dışında kalan kişiler, ilgilinin rızasının varlığı halinde, tanıklıktan çekinemez.

Devlet sırrı niteliğindeki bilgilerle ilgili tanıklık

Tanıklık konusu bilgilerin Devlet sırrı niteliğini taşıması halinde; tanık, sadece mahkeme hâkimi veya heyeti tarafından zâbıt kâatibi dahi olmaksızın dinlenir. Bu hükmü, hapis cezasının alt sınırı beş yıl veya daha fazla olan suçlarla ilgili olarak uygulanır.

Yemin verilmeyen tanıklar

- Aşağıdaki kimseler yeminsiz dinlenir:
- a) Dinlenme sırasında onbeş yaşını doldurmamış olanlar.
- b) Ayırt etme gücüne sahip olmamaları nedeniyle yeminin niteliği ve önemini kavrayamayanlar.
- c) Soruşturma veya kovuşturma konusu suçlara iştiraktan veya bu suçlar nedeniyle suçluyu kayırmaktan ya da suç delillerini yok etme, gizleme veya de-ğıştirmekten şüpheli, sanık veya hükümlü olanlar.

Tanıkların dinlenmesi

- Tanıkların dinlenmesi sırasındaki görüntü veya sesler kayda alınabilir.

Ancak;

- a) Mağdur çocukların,
- b) Duruşmaya getirilmesi mümkün olmayan ve tanıklığı maddî gerçeğin ortaya çıkarılması açısından zorunlu olan kişilerin, Tanıklığında bu kayıt zorunludur.

Tanıklıktan ve yeminden sebepsiz çekinme

- Yasal bir sebep olmaksızın tanıklıktan veya yeminden çekinen tanık hakkında, bundan doğan giderlere hükmedilmekle beraber, yeminin veya tanıklığının gerçekleştirilmesi için dava hakkında hüküm verilinceye kadar ve her hâlde üç ayı geçmemek üzere disiplin hapsi verilebilir

Doğru cevap E seçeneğidir.

16. - Duruşmanın sona erdiği açıklandıktan sonra hüküm verilir. Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararı, hükümdür.
- Suçtan zarar gören, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde, bu kararı veren Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine itiraz edebilir
  - İtiraz ve istinaf süreleri 7 gün, Temyiz süresi 15 gündür
  - Mahkeme tarafından, iddianamenin ve soruşturma evrakının verildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde soruşturma evresine ilişkin bütün belgeler incelendikten sonra, eksik veya hatalı noktalar belirtilmek suretiyle iade edilebilir

Doğru cevap B seçeneğidir.

17. KİŞİLİĞİN KORUNMASI

- Kişinin maddi, manevi ve iktisadi bütünlüğü üzerinde sahip olduğu mutlak haklara kişilik hakkı denir. Bu haklar kişiye, kişi olması sebebiyle tanınmış, devredilemez, haczolunamaz ve miras yoluyla geçmez. Hukuk düzenimiz kişiliği hem o kişinin kendisine karşı hem de dışarıdan gelebilecek saldırılara karşı korumuştur.

A) Kişiliğin dahilen korunması: Hiç kimse hak ve fiil ehliyetlerinden kısmen de olsa vazgeçemez. Hiç kimse özgürlüklerinden vazgeçemez veya onları hukuka veya ahlaka aykırı olarak sınırlandırmaz. Ancak yazılı rıza üzerine organ nakli borcu altına girmek mümkündür.

B) Kişiliğin haricen korunması: Hukuka aykırı olarak kişilik hakları saldırıya uğrayan kimse hakimden saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebilir. Kişiliği dışı karşı koruyan davalar şunlardır:

a) Tespit Davası: Sona ermesine rağmen etkisi devam eden saldırının hukuka aykırılığının tespiti için açılan davadır. Bu davada davacı yani şahsiyet hakları haksız saldırı sonucunda zedelenmiş olan kimse saldırının haksızlığının tespiti yanında gerekirse " kararın yayınlanmasını" veya "kararın üçüncü kişilere de bildirilmesini " talep edebilir.

b) Men Davası: Gerçekleşen ve halen de devam etmekte bulunan bir saldırıya son verilmesi için açılan davadır.

c) Önleme Davası: Halen mevcut olmamakla birlikte bir takım belirtilerden pek yakın bir zamanda gerçekleşmesi beklenen haksız saldırı tehlikesine karşı açılan davadır. Davacı bu davalarla birlikte, düzeltmenin veya kararın üçüncü kişilere bildirilmesi veya yayımlanması isteminde de bulunabilir.

d) Tazminat Davası:

aa) Maddi Tazminat Davası: Kişilik haklarına yapılan saldırı nedeniyle uğranılan fiili zarar ve yoksun kalınan kazancın giderilmesi için açılan davadır.

bb) Manevi Tazminat Davası: Hukuka aykırı saldırı dolayısıyla uğranılan acı, elem ve ruhsal çöküntünün giderilmesi amacına yöneliktir.

Tazminat davasının açılabilmesi için saldırganın kusurlu olması gerekir.

Manevi tazminat talebi karşı tarafça kabul edilmedikçe devredilemez, miras bırakan tarafından ileri sürülmedikçe mirasçılara geçmez.

e) Vekaletsiz İş Görme Davası: Kişilik haklarına saldırıda bulunan kimse bu saldırı sonucunda bir takım kazançlar elde etmişse, saldırıya uğrayan açacağı bu dava ile elde edilen kazançların kendisine verilmesini talep edebilir.

KİŞİLİK HAKLARINA SALDIRI SAYILMAYAN HALLER

1. Üstün nitelikte özel menfaat: Örneğin bir kimsenin bedenine onun izni olmadan müdahalede bulunulamaz, oysa ölmek üzere olan bir hastaya onun izni olmadan doktorun müdahalesi, kişinin üstün nitelikte özel menfaati gereğince ve saldırı olarak değerlendirilemez.
2. Üstün nitelikte kamu menfaati: salgın bir hastalık nedeniyle bir kimse istemese bile karantinaya alınabilir, aşı yapılabilir. Kamu menfaati kimi hallerde kişilik haklarının önüne geçebilir.
3. Kanunun verdiği yetkinin kullanılması (meşru müdafaa, kuvvet kullanma, zaruret hali, amirin emrini ifa):
4. Kişinin kendi rızası: Bu rıza her şeyden önce hukuka uygun ve kişinin üzerinde tasarruf edebileceği bir rıza olmalıdır. Ameliyata yatacak ancak ölüm riski olan bir kimsenin yine de ameliyatı kabul etmesi buna örnek gösterilebilir. Rıza sonradan değil, başlangıçta veya esnasında söz konusu olmalıdır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

18. Kanun, sözüyle ve özüyle (ruhuyla) değiştiği bütün konularda uygulanır.

- Kanunun içermiş olduğu hükümlerin gerçek anlamlarını ortaya koyabilmek için o hükmün yorumlanması gerekir. Bir zihinsel faaliyet olan yorum, bunu yapan organlara göre yasama yorumu, bilimsel yorum, yargısal yorum olmak üzere ayrılır. 24 Anayasasıyla meclise yasama yorumu yapma yetkisi verilmişti, 61 ve 82 Anayasalarında bu yorum yetkisi kaldırılmıştır.

Yorum Metotları

Yorumlama yaparken kullanılan yöntemlerdir.

- 1) Lafzi (Gramatikal - sözel) Yorum:** Kanunun kullandığı kelime ve deyimlerden yararlanılarak yapılan yorumdur.

- 2) Mantıki Yorum:** Mantık kurallarına göre yapılan yorumdur.

a-Zıt yoruma dayanarak; medeni kanun'a göre hangi hısımlar arasında yani üst ve alt soylarla evlenmenin yasak olduğu buna karşılık zıt kanıt yoluyla yan soyla evliliğin yasaklığının söz konusu olmadığı sonucuna varılmaktadır.

b-Kanunun evleviyetle uygulanması kapsamında da aynı maddeden örnek verecek olursak evlenmeleri yasaklanan alt ve üst soy veya evlenmeleri yasaklanmamış olan yan soy ile buna karşılık zıt kanıt yoluyla bir yasak söz konusu olmayan nişanlılık da haydi haydi, rahatlıkla uygulanabilmektedir.

- 3) Amaçsal (Gai) Yorum:** Doktrinde ve uygulamada kabul edilen bu yorum yöntemi, hükmün amacına ve korunması gereken menfaate göre yorum yapılması esasını benimser.

- 4) Sistematiik yorum:** Hukuk normlarının tek başına değil bulundukları sistem, düzenlendikleri kanun veya tüm hukuk sistemi içindeki yeri dikkate alınarak yapılan yorumdur

Doğru cevap D seçeneğidir.

19. BOŞANMA

GENEL BOŞANMA SEBEPLERİ

1. Evlilik birlikteliğinin sarsılması

- 2. Eşlerin anlaşmaları:** Evlilik en az 1 yıl sürmüştü eşlerin birlikte başvurusu ya da bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi halinde, evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılır. Şartları:

- Evlilik en az 1 yıl sürmüş olmalı
- Eşlerin boşanmak üzere birlikte başvurmaları veya bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi
- Hakim tarafları bizzat dinlemesi
- Hakimin, boşanmanın malî sonuçları ile çocukların durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması şarttır.
- Hâkim, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir. Bu değişikliklerin taraflarca da kabulü hâlinde boşanmaya hükmolunur. Bu hâlde tarafların ikrarlarının hâkimi bağlamayacağı hükmü uygulanmaz.

3. Ortak hayatın yeniden kurulamaması: Boşanma sebeplerinden herhangi biriyle açılmış bulunan dava-
nın reddine karar verilmesi ve bu kararın kesinleştiği
tarihten başlayarak üç yıl geçmesi hâlinde, her ne se-
beple olursa olsun ortak hayat yeniden kurulamamış-
sa evlilik birliği temelden sarsılmış sayılır ve eşlerden
birinin istemi üzerine boşanmaya karar verilir.

ÖZEL BOŞANMA SEBEPLERİ

1. Zina – Mutlak boşanma sebebidir

- öğrenme anından itibaren 6 ay-genel 5 yıl
- Affederse “o nedenle” dava hakkı kalmaz

2. Hayata kast, pek kötü veya onur kırıcı davranış - Mutlak boşanma sebebidir

(öğrenme anından itibaren 6 ay-genel 5 yıl) – Affedil-
mesi halinde dava hakkı kalmaz.

3. Terk - Mutlak boşanma sebebidir

- Şartları:
- Ortak hayata son verme: Diğerini ortak konutu ter-
ke zorlama, ortak konuta dönmesini engelleme.
- Evlilik birliğinden doğan yükümlülüklerin yerine ge-
tirilmemesi maksadı olması.
- Ayrı yaşamanın en az 6 ay devam etmiş olması.
- Terk eden eşe ihtar çekme. (Dördüncü ay bitmeden
ihtar çekilemez ve ihtardan sonra iki ay geçmeden
dava açılmaz.)

4. Suç işleme ve haysiyetsiz yaşam sürme – Nispi boşanma sebebidir

- her zaman boşanma davası açılabilir.

5. Akıl hastalığı - Nispi boşanma sebebidir

Eşlerden biri akıl hastası olup da bu yüzden ortak
hayat diğer eş için çekilmez hâle gelirse, hastalığın
geçmesine olanak bulunmadığı resmî sağlık kurulu
raporuyla tespit edilmek koşuluyla bu eş boşanma da-
vası açabilir.

- Boşanma veya ayrılık davalarında yetkili mahke-
me, eşlerden birinin yerleşim yeri veya davadan
önce son defa altı aydan beri birlikte oturdukları yer
(Aile) mahkemesidir.
- Boşanma veya ayrılık davası açılınca hâkim, dava-
nın devamı süresince gerekli olan, özellikle eşlerin
barınmasına, geçimine, eşlerin mallarının yöneti-
mine ve çocukların bakım ve korunmasına ilişkin
geçici önlemleri re’sen alır. (Tebdir nafakası)

- Boşanma sebebi ispatlanmış olursa, hâkim boşan-
maya veya ayrılığa karar verir.
- Dava yalnız ayrılığa ilişkinse, boşanmaya karar
verilemez. Dava boşanmaya ilişkinse, ancak ortak
hayatın yeniden kurulması olasılığı bulunduğu tak-
dirde ayrılığa karar verilebilir. Ayrılığa bir yıldan üç
yıla kadar bir süre için karar verilebilir. Ortak hayat
yeniden kurulmamışsa, eşlerden her biri boşanma
davası açabilir.
- Kadının, boşandığı kocasının soyadını kullanmak-
ta menfaati bulunduğu ve bunun kocaya bir zarar
vermeyeceği ispatlanırsa, istemi üzerine hâkim,
kocasının soyadını taşımasına izin verir. Koca, ko-
şulların değişmesi hâlinde bu iznin kaldırılmasını
isteyebilir.
- kusursuz veya daha az kusurlu taraf, kusurlu taraf-
tan uygun bir maddî tazminat isteyebilir.
- Boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik
hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer
tarafтан manevî tazminat olarak uygun miktarda bir
para ödenmesini isteyebilir.
- Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, ku-
suru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer
tarafтан malî gücü oranında (yoksulluk) nafaka is-
teyebilir. Nafaka yükümlüsünün kusuru aranmaz.
- Maddî tazminat ve yoksulluk nafakasının toptan
veya durumun gereklerine göre irat biçiminde
ödenmesine karar verilebilir. Manevî tazminatın
irat biçiminde ödenmesine karar verilemez. İrat bi-
çiminde ödenmesine karar verilen maddî tazminat
veya nafaka, alacaklı tarafın yeniden evlenmesi ya
da taraflardan birinin ölümü hâlinde kendiliğinden
kalkar; alacaklı tarafın evlenme olmaksızın fiilen
evliymiş gibi yaşaması, yoksulluğunun ortadan
kalkması ya da haysiyetsiz hayat sürmesi hâlinde
mahkeme kararıyla kaldırılır. Tarafların malî durum-
larının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği
hâllerde iradın artırılması veya azaltılmasına karar
verilebilir.
- Boşanmadan sonra açılacak nafaka davalarında,
nafaka alacaklısının yerleşim yeri mahkemesi yet-
kilidir.
- Evliliğin boşanma sebebiyle sona ermesinden do-
ğan dava hakları, boşanma hükmünün kesinleş-
mesinin üzerinden bir yıl geçmekle zamanaşımına
uğrar.
- Mahkeme boşanma veya ayrılığa karar verirken,
olanak bulundukça ana ve babayı dinledikten ve

çocuk vesayet altında ise vasinin ve vesayet makamının düşüncesini aldıktan sonra, ana ve babanın haklarını ve çocuk ile olan kişisel ilişkilerini düzenler.

- Velâyetin kullanılması kendisine verilmeyen eşin çocuk ile kişisel ilişkisinin düzenlenmesinde, çocuğun özellikle sağlık, eğitim ve ahlâk bakımından yararları esas tutulur. Bu eş, çocuğun bakım ve eğitim giderlerine gücü oranında katılmak zorundadır. (iştirak nafakası)

• **Boşanmada yargılamasında**

1. Hâkim, boşanma veya ayrılık davasının dayandığı olguların varlığına vicdanen kanaat getirmedikçe, bunları ispatlanmış sayamaz.
2. Hâkim, bu olgular hakkında gerek re'sen, gerek istem üzerine taraflara yemin öneremez.
3. Tarafların bu konudaki her türlü ikrarları hâkimi bağlamaz.
4. Hâkim, kanıtları serbestçe takdir eder.
5. Boşanma veya ayrılığın fer'i sonuçlarına ilişkin anlaşmalar, hâkim tarafından onaylanmadıkça geçerli olmaz.
6. Hâkim, taraflardan birinin istemi üzerine duruşmanın gizli yapılmasına karar verebilir.

*Davanın her aşamasında boşanma davasından feragat mümkündür

Doğru cevap E seçeneğidir.

20. Saklı pay

1. Altsoy için yasal miras payının yarısı,
2. Ana ve babadan her biri için yasal miras payının dörtte biri,
3. Sağ kalan eş için, altsoy veya ana ve baba zümresiyle birlikte mirasçı olması hâlinde yasal miras payının tamamı, diğer hâllerde yasal miras payının dörtte üçü.

*Büyükanne ve büyükbaba yasal mirasçı olmaları rağmen saklı pay mirasçı değildir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

21. Zilyetliğin hakkın varlığına karine oluşu yalnızca menkuller bakımındandır. Zilyetliğin menkul eşyalar bakımından en önemli işlevi mülkiyete karine oluşturmastır. Taşınır bir eşyanın zilyedi onun maliki sayılır (mülkiyet karinesi). Taşınıra bir sınırlı ayni hak veya kişisel hak iddiasıyla zilyet bulunan kimsenin iddia ettiği hakkın varlığı karine olarak kabul edilir (fer'i zilyetlikte karine). Ancak, zilyet bu karineyi eşyayı kendisine vermiş olan kişiye karşı ileri süremez.

Menkul davası (zilyetliğe haklılık davası): Zilyetlikten zilyedin isteği dışında çıkmış olan veya çıkış şekli ne olursa olsun zilyetliği kötü niyetle kazanılmış olan menkullerin önceki iyi niyeti zilyedine geri verilmesini sağlayan davadır.

- Taşınırı çalınan, kaybolan ya da iradesi dışında elinden çıkan zilyet o şeyi elinde bulunduran herkese karşı 5 yıl içinde taşınır (menkul) davası açabilir.
- Kötü niyetli zilyetlere karşı ise bu dava her zaman açılabilir.
- Eğer önceki zilyet, zilyetliği iyi niyetle edinmemiş ise, sonraki zilyede karşı bu davayı açamaz.

GERİ VERME İLE YÜKÜMLÜ OLAN ZİLYEDİN SORUMLULUĞU

1) İyi niyetli zilyedin sorumluluğu: İyi niyetli zilyet eşyaya meydana gelen zarardan (yok olmadan veya hasardan) sorumlu değildir. Herhangi bir tazminat ödemek zorunda değildir.

- Bu zilyet eşyayı geri verme anında elinde bulunan kısmı ile geri vererek borcundan kurtulur.
- Eşya için yaptığı zorunlu ve faydalı masrafları talep edebilir ve masraflar kendisine ödeninceye kadar o şeyi alıkoyma hakkına sahiptir.
- Lüks masrafları ise talep edemez, fakat lüks masrafa konu olan eşya asıl şeye zarar vermeksizin sökülüp alınabiliyorsa onu ayırıp alma hakkı vardır.
- Zilyedin elde ettiği semereler (ürünler), yaptığı giderler sebebiyle doğan alacaklarından indirilir.

2- Kötü niyetli zilyedin sorumluluğu: Bu zilyet o şeye gelen zararlardan sorumludur.

- Eşyayı zilyetliğine geçirdiği andaki durumuyla geri vermek zorundadır.
- Elde ettiği veya elde etmeği ihmal ettiği semereleri de ödemekle yükümlüdür. Ancak zorunlu masrafları talep edebilir

- Faydalı ve lüks masrafları ise talep edemez. Kötü niyetli zilyedin alıkoyma hakkı yoktur.
- Kötü niyetli zilyet, eşyayı kime geri vereceğini bilmediği sürece ancak kusuruyla verdiği zararlardan sorumlu olur.

Örnek: (A) satın aldığı fotoğraf makinesinin çalıntı olduğunu öğrenmiş ancak makinenin kime ait olduğunu bulamamıştır. Bu arada makine çalınmıştır (A) nın bir sorumluluğu kalmamıştır. Ancak çalınmasaydı da (A) bilerek makineyi kendi kusuru ile yere atıp kırsaydı bu durumda (A) sorumlu olurdu.

- Eğer mala ilişkin ortaya çıkan zarar ve hasar malı talep edenin zilyetliğinde iken de doğacaksa o zaman kötü niyetli zilyet sorumlu olmaz.

Doğru cevap D seçeneğidir.

22. İRTİFAK HAKLARI: Sahiplerine bazen yalnızca kullanma veya yararlanma, bazen de hem kullanma hem yararlanma yetkilerini veren aynı haklardır. **Üç ayrıları:**

a) Aynı irtifak hakları (taşınmaz lehine irtifak hakkı-eşyaya bağlı irtifak hakları): Herhangi bir şahıs söz konusu olmaksızın, Bir taşınmaz üzerinde diğer bir taşınmaz lehine konulmuş bir yük olup, malikini mülkiyet hakkının sağladığı bazı yetkileri kullanmaktan kaçınmaya veya yararlanan taşınmaz malikinin yüklü taşınmazı belirli şekilde kullanmasına katlanmaya mecbur kılar.

b) Şahsi İrtifaklar: Düzenli şahsi irtifaklar

1. İntifa: Konusu olan eşyadan; sahibine tam ve sınırsız yararlanma yetkisi veren irtifak hakkıdır. Bu hak mülkiyet hakkından sonra konusu en geniş kapsamlı aynı haktır.

- İntifa hakkı, başkasına devredilmez, miras yoluyla geçmez, haczedilmez, iflâs masasına girmez, rehin hakkının konusu olamaz. Lakin intifa hakkı sahibinin, bu hakkı bizzat kullanma zorunluluğu yoktur. Sözleşmede aksine hüküm yoksa veya durum ve koşullardan hak sahibince şahsen kullanılması gerektiği anlaşılmıyorsa, intifa hakkının kullanılması başkasına devredilebilir.
- İntifa hakkı ancak belli bir kişiye tanınabilir. Bu kişinin gerçek veya tüzel kişi olması fark etmez.

İntifa hakkı sahibi intifa konusu üzerinde bir başkası lehine başkaca bir aynı hak tesis edemez. İntifa hakkı sahibi ölür veya hakkından vazgeçerse üçüncü kişinin hakkı da sona erer.

2. Oturma (Sükna) Hakkı: Başkasına devredilmeyen ve mirasçılara geçmeyen oturma hakkı, bir bina- dan veya onun bir bölümünden konut olarak yararlanma, orada oturma yetkisi veren kişisel irtifak hakkıdır . Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça intifa hakkına ilişkin hükümler oturma hakkına da uygulanır. Lakin Oturma hakkının kullanılması bir başkasına bırakılmaz. Oturma hakkı bizzat kullanılması gerektiğinden, tüzel kişi lehine kurulamaz. Ancak gerçek kişi lehine kurulabilir.

Düzensiz Şahsi İrtifak Hakları

a) Kaynak hakkı: başkasının arazisinde bulunan su kaynağından su almak ve kendi arazisine akıtmak hususunda yetki veren bir irtifak hakkıdır. Kaynak taşınmazın bütünleyici parçasıdır, oysa kaynak hakkı kaynağın suyundan su almak hakkını veren; aksi kararlaştırılmamışsa devredilebilen ve miras yoluyla intikal eden sınırlı aynı haktır.

Kaynak hakkı kişiye bağlı ise kişinin ölümü ile sona erer.

- Kaynak hakkı bağımsız nitelikte ve en az 30 yıl için kurulmuş ise tapu kütüğüne taşınmaz olarak kaydedilir

b-Üst hakkı; bir başkasının arsasında inşaat yapma yetkisi veren irtifak hakkı. Üst hakkı bağımsız bir irtifak olarak yüzyıldan fazla bir süre için kurulamaz. Kurulmuş bulunan bir üst hakkı süresinin dörtte üçü dolduktan sonra kurulması için öngörülen şekle uyularak azami bir yüz yıl daha uzatılabilir. Ancak böyle bir uzatma anlaşması yapılacağına ilişkin önceden yapılan taahhütler geçersizdir.

Bu irtifak hakkı aksi kararlaştırılmadıkça başkasına devredilebilir ve mirasçılara geçer. Üst hakkının kurulmasına ilişkin sözleşme, tapu memuru tarafından resmi şekilde yapılır.

Üst hakkında, taşınmazın mülkiyeti malikte olduğu için, o, araziye satabilir, rehnedebilir.

Üst hakkı bağımsız ve sürekli nitelikte ise üst hakkı sahibinin istemi üzerine tapu kütüğüne taşınmaz olarak kaydedilebilir. En az 30 yıl için kurulan üst hakkı sürekli niteliktedir.

- Üst hakkı sona erince yapılar arazi malikine kalır ve arazinin bütünleyici parçası olur.

Taşınmaz maliki kendisine kalan yapılar için üst hakkı sahibine bir bedel ödemez.

c) Karma irtifak hakları: Malik, taşınmazı üzerinde herhangi bir kişi veya topluluk lehine atış eğitimi veya spor alanı veya geçit olarak kullanılmak gibi belirli bir yararlanmaya hizmet etmek üzere başka irtifak hakları da kurabilir. Bu haklar, aksi kararlaştırılmış olmadıkça, başkasına devredilemez ve mirasçılara geçmez

Doğru cevap C seçeneğidir.

23. Şahsi edim, bizzat borçlu tarafından yerine getirilmesi zorunlu olan bir edimdir. Örneğin, bir doktorun hastayı ameliyat etme edimi ya da bir avukatın davayı takip etme edimi veya bir heykeltıraşın bir kişinin heykelini yapmayı üstlenmesi bu türdendir.

Maddi edim, bizzat borçlu tarafından yerine getirilmesi zorunlu olmayan edimdir.

- Edim borçlunun tek bir davranışı ile yerine getiriliyorsa ani edimdir.
- Edim, borçlunun zaman içinde sürekli davranışıyla yerine getiriliyorsa, buna da sürekli edim denir.
- Belirli aralıklarla, düzenli ve düzensiz olarak tekrarlanan davranışlarla yerine getirilen edime de dönemli (aralıklı) edim denir.
- Parça borçlarında borçlu ancak kararlaştırılan malı teslim ederek borcundan kurtulabilir. Kararlaştırılan mal yerine bir benzerini teslim edemez.
- Bir parça borcunda, borcun konusu olan şey, borçlunun kusuru olmaksızın yok olursa, borçlu borcundan kurtulur.
- Sözleşme iki tarafa borç yükleyen bir sözleşme ise, bu durumda borçlu karşı taraftan da borcun ifasını isteyemez.
- Bir parça borcunda, borcun konusu olan şey, borçlunun kusuru ile yok olur yani imkansız hale gelirse borçlu borcundan kurtulamaz.

Asli Edim Yükümleri: Sözleşmenin türünü belirleyen, o sözleşmeyi yapmakla tarafların asıl amaçladıkları yükümlülüktür. Örneğin satım sözleşmesinde alıcının asli yükümü satım bedelini ödemek, satıcının asli yükümü ise malı teslim etmektir.

2. Yan Edim Yükümleri: Sözleşmenin türünü belirlemeyen, tarafların asıl amaçladıkları davranışlar olmalarına karşın; alacaklı tarafa sağlanan ikincil hakları içerirler. Örneğin satılan malın ölçülmesi, tartılması için gereken masraflar, kanun tarafından satıcıya yüklenmiş yan edim yükümleridir.

Asli edim yükümüne sıkı sıkıya bağlı, bu nedenle de ayrıca dava ve talep edilemeyen, dürüstlük kurallarından kaynaklanan yükümlülüklerdir.

1. İfaya Yardımcı Yan Yükümler: Asli edimin tam ve doğru olarak ifasına yardım eden yükümlerdir. Örneğin, satılan makinenin kullanımı hakkında alıcıya bilgi verilmesi.

2. Koruyucu Nitelikteki Yan Yükümler: Alacaklının ifa nedeniyle uğrayabileceği zararlardan korunması için getirilen yükümlerdir. Örneğin, bir ticari işletme devredildikten sonra, devreden aynı bölgede rekabet teşkil edecek şekilde bir işe girişmemesi yükümlülüğü.

Doğru cevap B seçeneğidir.

24. Haksız bir fiil nedeniyle zarara uğrayan kişi, bu zararının tazminini fiili gerçekleştirenlerden talep edebilmektedir.

ZARARIN HESAPLANMASI

Şahıs varlığı zararlarının hesaplanması: mağdurun ölmüş ya da yaralanmış olmasına göre ayrı ayrı yapılmalıdır.

“Bedensel zararlar özellikle şunlardır:

1. Tedavi giderleri.
2. Kazanç kaybı.
3. Çalışma gücünün azalmasından ya da yitilmesinden doğan kayıplar.
4. Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplar.”

“Ölüm halinde uğranılan zararlar özellikle şunlardır:

1. Cenaze giderleri.
2. Ölüm hemen gerçekleşmemişse, tedavi giderleri ile çalışma gücünün azalmasından yada yitilmesinden doğan kayıplar.

3. Ölenin desteğinden yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıplardır.”

ZAMANAŞIMI

“Tazminat istemi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yılın ve her halde fiilin işlendiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar. Ancak, tazminat ceza kanunlarının daha uzun bir zamanaşımı öngördüğü cezayı gerektiren bir fiilden doğmuşsa, bu zamanaşımı uygulanır.

- Zararın meydana gelmesinde müteselsilen sorumlu olanlardan tazminatı ödemek zorunda kalanın, diğer sorumlulara karşı açabileceği rücu davası da iki ve on yıllık zamanaşımı süresine tabidir.
- “Hakim, zarar verenin kusurunun olup olmadığı, ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı olmadığı gibi, ceza hakimi tarafından verilen beraat kararıyla da bağlı değildir.

Tazminat Hükümünün Değiştirilmesi

“Bedensel zararın kapsamı, karar verme sırasında tam olarak belirlenemiyorsa hakim, kararın kesinleşmesinden başlayarak iki yıl içinde, tazminat hükmünü değiştirme yetkisini saklı tutabilir.”

Doğru cevap E seçeneğidir.

25. Kişi kendisine düşen özen yükümlülüğüne uygun davranmadığından sorumlu tutulmaktadır.

- Kişi kurtuluş kanıtı getirerek yani gerekli özeni gösterdiğini, gerekli özeni gösterseydi bile zararın yine de doğacağını, illiyet bağıını kesen sebeplerin bulunduğunu kanıtlayarak sorumluluktan kurtulabilir.

Bu ilke uyarınca kusursuz sorumlu olan kişiler;

- a) Adam çalıştıran (istihdam eden)
- b) Hayvan bulunduran
- c) Yapı maliki
- d) Ev başkanı
- “Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların yapımındaki bozukluklardan veya bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

- İntifa ve oturma hakkı sahipleri de, binanın bakımındaki eksikliklerden doğan zararlardan, malikle birlikte müteselsilen sorumludurlar.
- Sorumluların bu sebeplerle kendilerine karşı sorumlu olan diğer kişilere rücu hakkı saklıdır.”
- Özen sorumluluğuna dayanarak yapı malikinin sorumlu olması kabul edilmişse de, diğer özen sorumluluğuna dayalı kusursuz sorumlu olanlar gibi kurtuluş kanıtı getirerek sorumluluktan kurtulmak mümkün değildir.
- Yapı maliki sadece illiyet bağıını kesen bir sebebin varlığını kanıtlarsa sorumlu olmaktan kurtulabilir.
- “Ev başkanı, ev halkından olan küçüğün, kısıtlının, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı bulunan kişinin verdiği zarardan, alışılmış şekilde durum ve koşulların gerektirdiği dikkatle onu gözetim altında bulundurduğunu veya bu dikkat ve özeni gösterseydi dahi zararın meydana gelmesini engelleyemeyeceğini ispat etmedikçe sorumludur.

Doğru cevap C seçeneğidir.

26. İFADA ALACAKLININ ROLÜ

İfanın kural olarak alacaklıya yapılması gerekir. İstisnai bazı hallerde, ifanın alacaklı dışındaki başka bir kişiye yapılması da geçerli bir ifa sayılabilir;

1. Alacaklı ifayı kabul açısından başka birini yetkili kılmışsa, ifa o kişiye de yapılabilir.
2. Alacaklı temerrüde düşmüşse yani borçlu tarafından yapılan ifayı haklı bir sebebi olmaksızın kabul etmiyorsa, borçlu mahkemeye başvurarak, hakimce belirlenecek yere ifada bulunarak borçtan kurtulabilir.
3. Alacaklı, borçluya karşı alacağının tahsili amacıyla bir icra takibi açmışsa, borçlu ifayı alacaklı yerine icra dairesine yaparak da borcundan kurtulabilir.
4. Alacak başkasına temlik edilmiş, ancak temlik borçluya bildirilmişse, borçlu alacağı devralan ve dolayısıyla artık alacak hakkının sahibi olan kişi değil de, devreden eski alacaklıya ifada bulunarak da borcundan kurtulabilecektir.
5. Alacaklı iflas etmişse, borçlu ifayı iflas masasına yapmak zorundadır.
6. Alacaklının mirası red etmemiş mirasçılarının ait olur.

İFANIN KONUSU

Borçlu borcu doğuran hukuki işlemle neyi ifa yükümlülüğü altına girmişse, bizzat onu yerine getirmek zorundadır. Buna ifanın edime uygun olması prensibi denir.

1. İfa Yerine Geçen Edim (=İfa Yerini Tutan Edim):İfa sırasında tarafların anlaşarak borçlanılan edimden başka bir şeyle ifada bulunulmasını kabul etmişlerse, ifa yerini tutan bir eda söz konusudur.
2. İfa Amacıyla Yapılan Edim (=Tediye Hedef Tutan Eda= İfa Uğruna Eda)
Borçlu ifa amacıyla alacaklıya bir şey verir ve alacaklı da bu verilen şeyi satıp paraya çevirmek suretiyle alacağını tahsil ederse ifa amacıyla edim söz konusu olur
3. Alacaklı Tarafından Borçluya Sonradan Tanınan Seçimlik Yetki (=Edimi Değiştirme Yetkisi):Borcun konusu ne olduğu tam ve kesin olarak belirlenmiş bir edim iken, alacaklı tarafından sonradan borçluya ifa sırasında başka bir şeyin ifası imkanı tanınmışsa, seçimlik yetkiden bahsedilebilir.
4. Kısmi İfa: Borcun tamamı belli ve muaccel ise, alacaklı kısmen ifayı reddedebilir.

Ancak aşağıdaki hallerde alacaklı kısmi ifayı kabul etmek zorundadır.

- Borcu doğuran hukuki işlem yapılırken taraflar kısmi ifanın yapılabileceğini kabul etmişlerse
- Borç kısım kısım vadelere ayrılmış ise
- Alacağın bir kısmı ihtilaflı ise alacaklı, ihtilafsız kısmın ifasını kabul etmek zorundadır.
- Alacaklının kısmi ifayı reddetmesi dürüstlük kuralına aykırı ise, kısmi ifayı kabul etmek zorundadır.
- Edimin niteliği veya miktarı bir kerede ifaya uygun değilse

Doğru cevap C seçeneğidir.

27. Bir Zarara Birden Fazla Sebebin Yol Açmış Olması

a) Ortak İlliyet: Birden çok sebep, tek başlarına meydana getiremeyecekleri bir sonucu birlikte meydana getirmişlerse, ortak illiyetten söz edilir. Örneğin, bir iş yerindeki kasa tek kişi tarafından taşınamayacak denli ağır olduğundan Beş hırsız birlikte kasayı çalmışlarsa, ortak illiyet vardır. Ancak bu birden çok sebebi oluşturan kişilerin birbirlerini tanımaları ve birlikte hareket etmeleri zorunlu koşul değildir.

b) Yarışan (Birlikte) İlliyet: Zararı doğuran her bir sebep, tek başına zaten zarara yol açmaya yetiyordu ise yarışan illiyetten söz edilir. Örneğin, her birinin akıttığı atık dereyi zehirlemeye tek başına elverişli iki fabrikanın atıklarının birleşmesi ile meydana gelen zehirlemede yarışan illiyet söz konusudur.

c) Seçimlik(Alternatif) İlliyet: Zarara yol açabilecek birden çok sebep bulunmasına karşın tam olarak bunlardan hangisi nedeniyle zararın oluştuğu tespit edilemiyorsa, seçimlik illiyet söz konusudur.

d) Önüne Geçilen (Farazi) İlliyet: Zararı doğurmaya elverişli olan sebep gerçekleşmeden, bundan önde gelen bir sebebin zarara yol açması halinde farazi illiyetten söz edilir.

İLLİYET BAĞININ KESİLMESİ

Bazı hallerde zarar ile sebep arasındaki illiyet bağı kesilebilir. Bu haller;

- a) Mücbir Sebep:
- b) Fevkalade Hal (Kaza):
- c) Zarar Gören Kişinin Ağır Kusuru:
- d) Üçüncü Kişinin Ağır Kusuru:

Doğru cevap D seçeneğidir.

28. Sözleşme taraflarının iradelerinin sakatlanması halinde söz konusu olan yaptırımdır. Bu tür hukuki bir işlem sakatlık ve eksikliklere rağmen baştan itibaren geçersiz olmaz ve taraflar isterlerse sözleşmeyi iptal ederler. Burada sözleşme tarafları hak düşürücü 1 yıllık süre içerisinde iptal haklarını kullanmalıdır. Hakim re'sen dikkate almaz. Sadece iradesi sakatlanan kişilerin ileri sürülebilir.

- Kişi iradesini bizzat değil de, bir tercüman veya temsilci aracılığıyla yapmış ve vasıta tarafından açıklanan irade beyanı hatalı ise bu kişinin kendi yanlışlığı gibi kabul edilip, iptal sebebi sayılır.
- Bir kişi sözleşme yaparken açıkladığı iradesinde kendi dikkatsizliği nedeniyle yanlışlığa düşmüşse, bu yanlışlığını öğrendiği tarihten itibaren bir yıl içinde sözleşmeyi iptal edebilir.
- İptal geçmişe etkilidir.
- Yanılan kişi, iptal iradesini herhangi bir şarta bağlayamaz. Bu iradenin açıklanması, bozucu yenilik doğuran bir hak olduğundan, bir kere iptal iradesi açıklandıktan sonra geri dönülemez.

"Yanılan, yanılmasında kusurlu ise, sözleşmenin hükümsüzlüğünden doğan zararı gidermekle yükümlüdür. Ancak, diğer taraf yanılmayı biliyor veya bilmesi gerekiyorsa, tazminat istenemez.

Hakim, hakkaniyetin gerektirdiği durumlarda, ifadan beklenen yararı aşmamak kaydıyla, daha fazla tazminat hükmedebilir."

Yanılığa Düşenin Karşı Tarafın Zararlarından Sorumlu Olması İçin Gereken Şartlar

- Sözleşme yanılma nedeniyle iptal edilmiş olmalı,
- Yanılığa düşen yanılığa düşmekte açıkça kusurlu olmalı,
- Sözleşmenin karşı tarafı, yanılanın yanılığa düştüğünü bilmeden onla sözleşme yapmış olmalı,
- Sözleşmenin karşı tarafı, sözleşmenin yanılma nedeniyle iptal edilmesinden bir zarar görmüş olabilir.

Zarar gören kişi, 10 yıllık hak düşürücü süre içinde tazminat davası açmalıdır.

Menfi Zarar: Sözleşmenin yapılacağına duyulan güven nedeniyle uğranılan zararlardır.

Müşpet Zarar: Sözleşme yapılmış olsaydı, elde edilecek kardan mahrum kalınması nedeniyle uğranılan zarardır.

"Taraflardan biri, diğerinin aldatması sonucu bir sözleşme yapmışsa, yanılması esaslı olmasa bile, sözleşmeyle bağlı değildir."

Aldatmanın şartları,

- Bir aldatma fiili olmalı
- Aldatma kasten yapılmış olmalı
- İlliyyet bağı olmalı

Aldatma 3.kişi tarafından da yapılabilir. Ancak 3. Kişinin aldatma eyleminin sözleşmenin iptaline sebep olabilmesi için karşı tarafın bunu bilmesi gerekir.

Eğer karşı taraf, 3.kişinin aldatmasını bilmiyorsa, sözleşme aldatma nedeniyle iptal edilemez. Bunun yerine esaslı yanılma hükümleri uyarınca iptali söz konusu olabilir.

Aldatmaya maruz kaldığını öğrenen kişi, öğrenme tarihinden itibaren 1 yıl içinde sözleşmeyi iptal edebilir.

Sözleşme iptal edilince, taraflar verdiklerini sebedsiz zenginleşme hükümleri uyarınca iade ile yükümlüdür.

Doğru cevap D seçeneğidir.

29. Ticari Defterlerin Zıya ve Zayı (Kayıp) Belgesi

- Bir tacirin saklamak ile yükümlü olduğu defter ve belgeler yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle kanuni saklama süresi (10yıl) içinde zayı olursa, tacir zıyaı öğrendiği tarihten itibaren 15 gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yer yetkili mahkemesinden kendisine zayı belgesinin verilmesini isteyebilir. Aksi halde tacir usulüne uygun defter tutmamış sayılır.

Defterlerin İbrası ve Teslimi

Defterlerin ibrası herhangi bir uyuşmazlık veya inceleme söz konusu olduğunda sadece o konu ile ilgili kısımlar inceleyecek kişiye verilir, teslim ise külli bir şekilde gerçekleşir

Ticari Defterlerin İspat Aracı Olması

Ticari defterlerin delil olmasına ilişkin şartlar Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Ticari Defterlerin Sahibi Lehine Delil Olması

Ticari defterlerin lehe delil olabilmesi için:

- Her iki tarafın da defter tutma yükümlülüğüne tabi olması,

- Ticari defterlerin eksiksiz ve usulüne uygun tutulmuş olması,
- Defterdeki kayıtların birbirini doğrulaması,
- Karşı tarafın aynı şartlara uygun olarak tutulmuş ticari defterlerindeki kayıtların bu kayıtlara aykırı olmaması,
- Defter kayıtlarının aksinin herhangi bir kesin delille ispatlanmamış olması gerekmektedir.

Ticari Defterlerin Sahibi Aleyhine Delil Olması

- Kanuna uygun suretle tutulmuş ticari defterler lehe delil olabileceği gibi aleyhe de delil olabilir. Ticari defterlerin aleyhe delil olabilmesi için esas itibarıyla özel bir şart aranmamıştır.
- Ancak kanuna uygun surette tutulmamış ticari defterler sahibi lehine delil olamazken aleyhine delil olabilir

Doğru cevap A seçeneğidir.

30. Komisyoncu

- Alım - satım komisyoncusu TBK'da, taşıma işleri komisyoncusu TTK'da düzenlenmiştir.
- Herkes için atanabilir.
- Alım - satım komisyoncusunun meslek edinme zorunluluğu yoktur, taşıma işleri komisyoncusunun meslek edinme zorunluluğu vardır.
- Alım - satım komisyonculuğu geçicidir, taşıma işleri komisyonculuğu sürekliidir.
- Tekel hakkı yoktur.
- Olağan, olağanüstü tüm masrafları ister.
- Temsil yetkisi yoktur.
- Alım satım komisyonculuğu 5 yıllık zamanaşımına tabidir, taşıma işleri komisyonculuğu kural olarak 1 yıl ağır kusur ve kast halinde de 3 yıllık zamanaşımına tabidir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

31. Anonim şirketlerde yönetim kurulu:

- En az 1 kişiden oluşur.
- Görev süresi en çok 3 yıldır.
- Yeninden seçilebilir.

SEÇİLMESİ

- Kural olarak Genel Kurul belirler.
- Ancak esas sözleşme ile atanabilir. (İlk yönetim kurulu böyledir.)
- Kamu Tüzel Kişileri tarafından atama gerçekleştirilebilir.
- Yönetim Kurulu, kendisi boşalan üye yerine yeni bir kişiyi ilk genel kurulun oyuna sunmak şartıyla atayabilir. (Kooptasyon)
- YK üyelerinin pay sahibi olması gerekmez.
- Gerçek kişiler (tam ehliyetli olmalı) de tüzel kişiler de YK üyesi olabilir.

YK üyesi seçilemeyecek (veya seçilmişse sona erme sebebidir) olanlar:

- Devlet memurları
- İflas etmiş olanlar
- Tam ehliyetli olmayanlar
- Daha önce YK üyesi ise genel kurul kararı ile ibra edilmemiş olanlar.

Toplantı ve Karar

- YK, sözleşmede aksi belirtilmedikçe üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır, toplantıda hazır bulunanların çoğunluğu ile de karar alır.
- Her üyenin 1 oy hakkı vardır,
- Üyeler birbirleri yerine oy veremezler.
- Üyeler toplantıya vekil aracılığıyla katılamazlar.
- Elektronik ortamda veya ayak divanı ile de toplantı yapılması mümkündür.
- YK üyeleri kendilerinin, alt-üst soy, eş 3. Dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile ilgili toplantılara katılamazlar.

YK üyelerinin hakları

- Yönetim ve temsil
- Bilgi alma ve inceleme
- Ücret isteme
- Sözleşmede belirtilmişse kar payı isteme
- Huzur hakkı
- Sözleşmede belirtilmişse ikramiye

Yönetim Kurulu üyelerinin sorumluluğu

- Dava zamanaşımı süresi öğrenme anından itibaren 2 yıl, genel zamanaşımı 5 yıldır. YK üyelerinin ibrası için olumlu oy vermiş kişilerin sonradan YK üyelerine karşı dava açma hakkı yoktur.

Doğru cevap B seçeneğidir.

32. İbra yasağı

- Kurucular, İlk Yönetim Kurulu üyeleri, Denetçiler tescilden itibaren 4 YIL geçmedikçe ibra edilemezler. (İbra=Aklanma)
- Sorumlulara karşı tazminat davası zamanaşımı süresi öğrenme anından itibaren 2 YIL, genel zamanaşımı ise 5 YILDIR.
- Şirket, kural olarak kendi paylarını sermayenin 1/10'unu aşan oranda iktisap edemez veya rehin kabul edemez. Şirket kendi payını taahhüt edemez.

Doğru cevap C seçeneğidir.

33. NAMA YAZILI SENETLER :

*Bu senetler ALACAĞIN TEMLİKİ VE TESLİM yolu ile devredilirler.

- Bu devir beyanı senede veya alonja yazılabilir.

***Nama yazılı AŞ hisse senetleri ciro ve teslim ile devredilir)

- Borçlu senedin meşru hamilini (gerçek alacaklısını) araştırmak zorundadır.

- Senedi elinde bulunduranın hak talep edebilmesi için de senedi ibraz etmesi gerekir.

- Nama yazılı senetler alacağın temlik yoluyla devredildiği için borçlu, devredene karşı sahip olduğu bütün def'ileri senedi elinde bulunduran herkese karşı ileri sürebilir, yani bu def'iler mutlak niteliktedir.

EMRE YAZILI SENETLER

- Emre yazılı olan veya kanunen böyle sayılan kıymetli evraklardır. Yani senet, bir kişinin ismini taşımamalı. Bununla birlikte ya "emrine" kaydını taşımamalı ya da "emrine" kaydını taşımasa bile kanunen emre yazılı senetlerden birisi olmalı.

*** Kambiyo Senetleri (Poliçe, Bono ve Çek) kanunen emre yazılı senetlerdendir. Emre yazılı düzenlenemeyecek senetler:

- İpotekli borç senedi
- İrat senedi
- Hisse senedi

*Emre yazılı senetler CİRO VE TESLİM yoluyla devredilir.

*Ciro ve teslim sonucunda alacak hakkı, senedi elinde bulundurana geçer, bu kişi ciranta adını alır ve isterse senedi başkasına ciro edebilir.

*Borçlu da düzgün bir ciro silsilesi sonucunda senedi elinde bulunduran meşru hamile borcunu ödeyerek borçtan kurtulur.

Doğru cevap E seçeneğidir.

34. AÇIK (BEYAZ) POLİÇE: Poliçenin imza dışındaki bütün zorunlu unsurları "bilerek" boş bırakılmışsa senedin hamiline kabul için arz veya bedeli tahsil için vadede ibraz anına kadar doldurma yetkisi verilmiş sayılır. Bu poliçeye açık poliçe denir.

EKSİK POLİÇE: Poliçenin zorunlu unsurları "bilmeden" boş bırakılmışsa, hamiller tarafından doldurulması suçtur.

POLİÇENİN ÖDENMEMESİ ÜZERİNE MÜRACAAT

- Poliçeyi kabul ederek asıl borçlu haline gelen muhataf, ibraz sonucu ödemede bulunmazsa vadeden itibaren 3 YILLIK ZAMANAŞIMI SÜRESİ İÇİNDE HER ZAMAN DAVA AÇILABİLİR.
- amil, muhatabın bedeli ödememesi durumunda görüldüğünde ödenecek vadeli poliçelerde keşide tarihinden itibaren 1 YIL içinde, diğer vadeli poliçelerde ise ödeme gününü (vadeyi) izleyen 2 iş gününün sonuna kadar ödememe protestosu çekerek müracaat borçlularına başvurabilir.

Franko kaydı: Senette "masrafsız iade olunacaktır", "protestosuz" ifadeleri varsa protesto yükümlülüğü olmaz.

AVAL

- Poliçe üzerinde sorumluluk taşıyan kişi lehine verilen teminattır. Aval verene avalist, aval verilen kişiye ise avalat denilir.
- Kayıtsız şartsız olur ve kısmi aval mümkündür.
- Boş imzalar ise keşideci lehine aval hükmündedir.

HAMİLİN MÜRACAAT HAKLARI

Hamil müracaat borçlularına sıra gözetmeksizin başvurabilir. Poliçeyi ödeyen müracaat borçlusu da sıra gözetmeksizin KENDİNDEN ÖNCEKİLERE gidebilir.

HAMİL, MÜRACAAT BORÇLUSUNDAN:

- Poliçe bedelini
- Eğer şart varsa kapital faizini
- Temerrüt faizini
- Protesto ve ihbar giderlerini
- Poliçe bedelinin binde üçünü aşmayacak komisyon ücretini isteyebilir.

MÜRACAAT HAKKININ KULLANILABİLMESİ İÇİN

- Senedin vadesinin gelmesi
- Senedin muhataba ödenmesi için ibraz edilmesi

- Muhatabın bedeli ödememesi
- Kabul etmeme veya ödememe protestosunun düzenlenmesi gerekir.

RETRET

- Hamilin veya ödeyen müracaat borçlusunun, aksi kararlaştırılmadıkça, kendi üzerinde yer alan müracaat borçlularına doğrudan başvurmak yerine YENİ BİR POLİÇE DÜZENLEYEREK VE BAŞVURACAKI MÜRACAAT BORÇLUSUNU DA BU POLİÇENİN MUHATABI GÖSTEREREK başvuru hakkını kullanması halinde düzenlenen bu ikinci poliçeye retret denir.

ZAMANAŞIMI

- Hamilin poliçeyi kabul etmiş muhataba karşı açacağı davalar vadeden itibaren 3 yıl.
- Hamilin müracaat borçlularına karşı açacağı davalar ödememe protestosunun çekilmesinden itibaren 1 YIL
- Müracaat borçlularının birbirlerine dava süreleri ise 6 Ayrır.

SEBESİZ ZENGİNLEŞME DAVASI: Hamil zamanaşımı ya da senede dayalı diğer hakların korunması için ibraz, protesto çekilmesi gibi işlemlerin yapılması nedeniyle poliçeden dolayı başvuru hakkını kaybetse de ne olursa olsun KEŞİDECIYE VE KABUL ETMİŞ MUHATABA KARŞI 1 YIL İÇİNDE sebepsiz zenginleşme davası açabilir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

35. Borçlu ve varsa kefiller kendisine gönderilen ilk ödeme veya icra emrinde mal beyanında bulunmakla yükümlüdürler. Lakin borçlu devlet, belediye, köy gibi kamu tüzel kişisiyse mal beyanında bulunma yükümlülüğü yoktur.
- Borçlu beyanda sadece borca yetecek kadar beyanda bulunmak zorundadır.
  - MAL BEYANINDA BULUNMA KURAL OLARAK 7 GÜNDÜR
  - KAMBYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLUYLA TAKİPTE MAL BEYANIN DA BULUNMA ÖDEME EMRİNİN TEBLİĞİNDEN İTİBAREN 10 GÜNDÜR.
  - İtirazının iptaline veya kesin veya geçici surette kaldırılmasına karar verilen borçlu, (3)üç gün içinde beyanda bulunmaya mecburdur.
  - Mal beyanında bulunmayan borçlu, alacaklının talebi üzerine beyanda bulununcaya kadar icra tetkik mercii hakimi (İCRA MAHKEMESİ) tarafından bir defaya mahsus olmak üzere hapisle tazyik olunur. Ancak bu hapis üç ayı geçemez.
  - Eğer ki beyan gerçeğe aykırı verilmişse alacaklının şikâyeti üzerine 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası verilebilir.
  - Borçlu beyandan sonra mal iktisap etmişse bunu 7 gün içerisinde icra dairesine bildirmelidir, aksi takdirde alacaklının talebiyle 1 aya kadar disiplin hapsi verilebilir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

36. **İhalenin feshi** ; Bu karar kesindir, temyiz edilemez.

Sebepleri: Artırmaya hazırlık döneminde (örneğin ilan kanuna aykırı yapılması veya ilgili yerlere tebliğ edilmemesi)

- Artırmanın yapılmasında usulsüzlük
- İhaleye fesat karıştırılması
- Alıcının malın esaslı niteliklerinde hataya düşürülmesi

İhalenin Feshi Usulü: İhalenin feshi, Şikâyet yoluyla, ihale tarihinden itibaren 7 gün içinde İCRA MAHKEMESİNDEN istenir.

Bazı hallerde şikâyet süresi, şikâyet sebebinin öğrenilmesi ile başlar:

- İhaleye fesat karıştırıldığının sonradan öğrenilmesi.
- Kendisine satış ilanı tebliği gereken ilgiliye, ilanın tebliğ edilmemiş olması
- Gayrimenkulün esaslı niteliklerindeki hatanın sonradan öğrenilmesi

Ancak, ihale tarihinden itibaren 1 yıl geçtikten sonra artık ihalenin feshi istenemez.

İhalenin feshini sadece:

satış isteyen alacaklı,

borçlu,

tapu sicilindeki ilgililer,

veya sürerek ihaleye iştirak edenler isteyebilir.

Sonuçları: mülkiyet tekrar borçluya döner. Tescil varsa iptal edilir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

37. **Geçici Rehin Açığı Belgesi:** Satış talebinden sonra takdir edilen rehnin alacağa yetmeyeceği anlaşılırsa düzenlenir. Alacaklı bu belge ile aynı takip dosyası üzerinde, borçlunun diğer mallarının haczini isteyebilir.

Kesin Rehin Açığı Belgesi: Rehin, satış isteyen alacaklının alacağına derece bakımında önceliği (rüşhanı) olan diğer rehinli alacakların tutarında fazla bir bedelle alıcı çıkmadığı için satılamazsa veya satılıp da satış bedeli takip yapan rehinli alacaklının alacağını karşılamazsa rehin alacaklısına rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip sonunda verilen belgeye denir.

Hükümleri: Alacaklı, Kesin rehin açığındaki alacak miktarı için, borçluya karşı icra veya iflâs takibi yapabilir

- Alacaklı, satış yapılmamışsa arttırma gününden, yapılmışsa satışın kesinleşme tarihinden itibaren bir yıl içinde borçluya yeniden ödeme emri veya icra emri gönderilmesine gerek yoktur.
- Kesin rehin açığı borç ikrarını içeren belge niteliğindedir

Rehin açığı belgesi ile iptal davası açılmaz.

- Rehin açığı belgesi bir aciz belgesi değildir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

38. Alacağı bir rehinle temin edilmiş olan rehin alacaklısı, kural olarak diğer takip yollarına başvuramaz, önce rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapmak zorundadır.

İstisnalar: - kambiyo senetlerine mahsus takip (haciz veya iflâs)

- İpotekle (gayrimenkul rehni) temin edilmiş olan faiz ve yıllık taksit alacakları
- TOKİ ALACAĞI
- SPK ALACAĞI

İpotek terimi: ipotekli borç senetlerini, irat senetlerini, gemi ipoteklerini, gayrimenkul mükellefiyetlerini, bazı g.menkuller üzerindeki özel imtiyazları ve g.menkul teferruatı üzerindeki rehin işlemlerini ve taşınmaz yükünü kapsar.

Menkul Rehni terimi: hayvan rehinlerini, hapis hakkını, alacak ve haklar üzerindeki rehinleri, ticari işletme rehnini.

Gayrimenkul Rehni terimi: tapuya kayıtlı taşınmazlar, gemi siciline kayıtlı olan gemileri ve hava siciline kayıtlı hava nakil araçlarını kapsar.

- Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte haciz safhası yoktur; ödeme emrinin kesinleşmesine rağmen borç ödenmezse rehinli mal icra dairesi tarafından satılır ve bedel alacaklıya ödenir. Zamanında satış istenmezse takip düşer.

REHNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ YOLU İLE TAKİP

I- Rehnin Paraya Çevrilmesi Yolu İle İlamsız Takip

a-Menkul Rehninin Paraya Çevrilmesi Yolu İle İlamsız Takip: Ödeme emri ile borçluya 7 gün içinde borca veya rehin hakkına itiraz edebileceği; bir itirazı yoksa borcu 15 gün içinde ödemesi gerektiği ihtar edilir. Bundan sonra şu üç durumdan biri ortaya çıkabilir.

- Borçlu sadece rehin hakkına itiraz ederse; alacaklı rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipten vazgeçip takibin aynı dosyada genel haciz yolu olarak devamını isteyebilir.

b-İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yolu İle İlamsız Takip: Ödeme emri ile borçluya 7 gün içinde sadece borca itiraz edebileceği; bir itirazı yoksa borcu 30 gün içinde ödemesi gerektiği ihtar edilir. Borçlu, ipotek hakkına itiraz edemez. Bundan sonra şu üç durumdan biri ortaya çıkabilir.

II- Rehnin Paraya Çevrilmesi Yolu İle İlamlı Takip

a-Menkul Rehninin Paraya Çevrilmesi Yolu İle İlamlı Takip: Borçlu icra emrine itirazda bulunamaz. Borçlu 7 gün içinde borcu ödemez ve icranın geri bırakıldığına dair bir karar da getirmezse, alacaklı rehinli menkulün satılmasını isteyebilir.

b- İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yolu İle İlamlı Takip: İpoteğin paraya çevrilmesi yolu ile takip iki halde "ilamlı takip" niteliğinde olabilir:

Doğru cevap C seçeneğidir.

39. İFLASA TABİİ KİŞİLER

A- Gerçek Kişiler: Tacirler: işletmesini ticaret siciline kaydettirerek durumu ilan etmiş ise “fiilen işletmeye başlamamış olsa bile” tacir sayılır.

- Ticaretten men edilmiş olmalarına rağmen ticari işletme işletenlerde tacir sayılır

B- Tüzel Kişiler: komandit, paylı komandit, kolektif, anonim, limited şirketleri, kooperatif(Adi şirketler iflasa tabii değildir)

- Amacına ulaşmak için “ticari işletme işleten dernekler” tacirdir. Lakin kamuya yararlı dernekler iflasa tabi değildir.

Devlet ve kamu tüzel kişilikleri iflasa tabi değildir lakin Müesseseler,bağlı ortaklıklar ve iştiraklerin iflası mümkündür.

C-Tacir Olmadıkları Halde Tacirler Hakkındaki Hüklümlere Tabi Olan Kişiler

- Bir ticari işletme açmış gibi ister kendi adına isterse hukuken var olmayan bir şirket adına işlemlerde bulunan kimse
- Donatma iştiraki, tacir sayılmamasına rağmen iflasa tabidir.

D- Tacir Olmadıkları Halde Özel Kanunlara Göre İflâsa Tabi Olan Kişiler

- Ticareti terk eden eski tacir, 1 yıl süre ile iflâsa tabi olmaya devam eder.
- Kolektif ve Adi şirket ortakları şirket borçlarından dolayı iflâsa tabidir.
- Komandit şirketlerde “komandite ortak” şirket borçlarından dolayı iflâsa tabidir.
- Bir bankanın; ortakları, yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri, genel müdürü, genel müdür yardımcıları ve imzaları bankayı ilzam edenler
- Konkordato mühleti kaldırılan veya tasdik olmayan kişilerde iflasa tabidir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

40. Sıra Cetvelinin Düzenlenmesi: iflas idaresinin seçilmesinden itibaren en geç üç(3) ay içinde iflas idaresi tarafından alacaklıların sırasını gösteren bir cetvel yapılır ve iflas dairesine bırakılır.

- Sıra cetvelinde iflas alacaklıları gösterilir lakin masa alacaklıları gösterilmez.
- Sıra cetveline ŞİKAYET yolu: Sıranın yanlış olduğu iddiası müflis, alacaklılar ve istihkak iddiasında bulunanlar tarafından 7 gün içinde icra mahkemesine yapılır
- Sıra cetveline itiraz: cetvelin ilanından itibaren 15 gün içinde iflasa karar verilen yerdeki ticaret mahkemesinde dava açar. İtiraz nedeni alacağın muvazaalı olması, hiç alacaklı olmayan birinin kayda geçmesi veya miktarı konusunda olabilir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

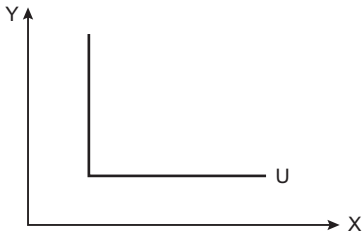

Bu testte 40 soru vardır.

1. "Tunç Yasası" Alman sosyalist F. Lassalle tarafından ortaya atılmıştır. Buna göre ücretler uzun dönemde geçimlik düzeyde kalmaya mahkumdur. Bu yasa aslında D. Ricardo'ya ait olan "Doğal Ücret Teorisi"nin yeniden isimlendirilmesinden başka bir şey değildir. Doğal ücret teorisi de Malthus'un nüfus teorisine dayanır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

2. $U = \min(aX, bY)$ şeklindeki fayda fonksiyonu Leontief fayda fonksiyonudur. Fayda eğrisi "L" şeklinde olup tüketilen X ve Y malları tam tamamlayıcıdır.

X malı ve Y malı tam tamamlayıcı mallardır. Marjinal ikame oranı sıfırdır.

$$MRTS_{X,Y} = 0$$

Doğru cevap C seçeneğidir.

3. $U = 3 \cdot X^{2/3} \cdot Y^{1/3}$ $M = 600 + 600 \cdot 0,50 = 900$

$$P_X = 3$$

$$P_Y = 6$$

Tüketici dengesi koşulu (II. Gossen)

$$\frac{MU_X}{MU_Y} = \frac{P_X}{P_Y}$$

$$\frac{3 \cdot \frac{2}{3} \cdot X^{-1/3} \cdot Y^{1/3}}{3 \cdot \frac{1}{3} \cdot X^{2/3} \cdot Y^{-2/3}} = \frac{1}{2}$$

$$\frac{2 \cdot Y^{1/3} \cdot Y^{2/3}}{X^{2/3} \cdot X^{1/3}} = \frac{1}{2}$$

$$\frac{2 \cdot Y}{X} = \frac{1}{2}$$

$$X = 4Y$$

$$M = P_X \cdot X + P_Y \cdot Y$$

$$900 = 3 \cdot 4Y + 6 \cdot Y$$

$$900 = 18 \cdot Y$$

$$Y^* = 50$$

$$X^* = 4 \cdot 50 = 200$$

Doğru cevap C seçeneğidir.

4. King kanunu daha çok tarım ürünleri için geçerlidir. Bu kanuna göre mahsulün kıt olduğu yıllarda tarım ürünlerine yapılan toplam harcama ya da çiftçilerin toplam hasılatı nispeten daha fazla; bol olduğu yıllarda ise nispeten daha azdır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

5. $ed = -4$, Toplam harcama (C) = P.Q
 $|ed| = |-4| = 4 > 1$ esnek talep
 $C = P_x \cdot Q$ % ΔC 'nin artması için $|ed| > 1$ iken
 $\% \Delta C = \% \Delta P + \% \Delta Q$
 $ed = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$ olması için $\% \Delta Q > \% \Delta P$
Talep kanununa göre P artarken miktar azalır. Ya da tam tersi geçerlidir.
 $\% \Delta C = \% \Delta P + \% \Delta Q$
 $+ \quad - \quad +$
 $\% \Delta Q > \% \Delta P \Rightarrow \% \Delta C > 0$ dır. Yani harcama artar.
Doğru cevap B seçeneğidir.

6. Bir mala uygulanan T lira verginin tüketiciye yansıyan kısmını bulmak için talep ve arz eğilimlerini bulmak gerekir. Talep eğrisinin eğimi;
 $Q_D = 100 - P$
 $\frac{\Delta Q_D}{\Delta P} = -1 \rightarrow$ tersini alırsak talep eğrisinin eğimini verir.
 $\frac{\Delta P}{\Delta Q_D} = -1$
Arz eğrisinin eğimi;
 $Q_S = \frac{1}{4} \cdot P$
 $\frac{\Delta Q_S}{\Delta P} = \frac{1}{4} \rightarrow$ tersini alırsak arz eğrisinin eğimini verir.
 $\frac{\Delta P}{\Delta Q_S} = 4$
Tüketiciye yansıyan kısım = $\frac{|eğim_D|}{|eğim_D| + |eğim_S|}$
 $= \frac{|-1|}{|4| + |-1|}$
 $= \frac{1}{5}$
T lira verginin 1/5'i tüketiciye yansır.
 $T \cdot \frac{1}{5} = \frac{T}{5}$ tüketiciye yansır.
 $T \cdot \frac{4}{5} = \frac{4T}{5}$ üreticiye yansır.
• Mal piyasası dengede iken T lira spesifik verginin T/5 lirası fiyatın üzerine eklenir.
Doğru cevap B seçeneğidir.

7. Üretimin birinci bölgesi, firmanın değişken girdi kullanımını arttırdıkça girdinin marjinal verimliliğinin (MP) ortalama verimliliğinin (AP) üzerinde seyrettiği bölgedir. Dolayısıyla üretimin birinci bölgesinde ortalama ürün olarak da ifade edebileceğimiz AP artan ve $MP > AP$ geçerlidir. Kullanılan girdinin ortalama verimliliğinin artıyor olması, aynı zamanda ortalama maliyetin de azalması anlamına gelecektir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

8. Üretim faktörlerinin birinin ya da bir kısmının faaliyette bulunduğu alandan bir başka alana kaydırılması sonucu verimlilik artıyorsa yani üretim miktarında artış sağlanıyorsa kaynak dağılımında etkinlik sağlandığında, her faktör en verimli olduğu alanda faaliyette bulunacağından hem malların düşük maliyetle üretiminin sağlanması hem de toplam üretimin en yüksek düzeye çıkması söz konusu olmaktadır. Tam rekabet piyasasında uzun dönemde böyle bir sonuçla karşılaşılır.

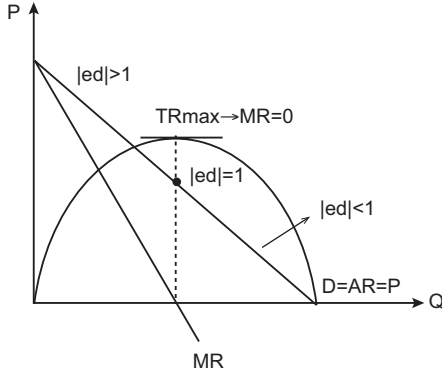
Doğru cevap E seçeneğidir.

9. Tam rekabetçi firmanın pozitif faaliyet kârı elde edebilmesi için;
Faaliyet kârı = Toplam hasılat – Toplam değişken maliyet
Toplam hasılat > Toplam değişken maliyet olduğu durumda tam rekabetçi firmanın faaliyet kârı pozitif olur.

Doğru cevap D seçeneğidir.

10. Tekelci firmanın talep eğrisi negatif eğilimlidir ve piyasa takip eğrisi ile özdeşdir. $D = d$

Tekelci firmanın toplam hasılat eğrisi ters U şeklindedir ve maksimum olduğu noktada marjinal hasılat sıfıra eşittir.

Marjinal hasılatın sıfıra eşit olduğu noktada talebin fiyat esnekliği birim esnektir. $|ed| = 1$

Doğru cevap E seçeneğidir.

11. Monopolcü rekabet piyasasında her firma (belirli bir alıcı grubunun satın aldığı malın tek üreticisi olarak) monopolcü güce sahip olmasının nedeni yakın ikame mal üretmeleridir. Yani firmalar farklılaştırılmış mallar üreterek, sanki öteki firmaların mallarından farklı imiş gibi algılanmasını başarmalarıdır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

12. Uzun dönemde piyasaya giriş-çıkışın engellenemediği tekeli rekabet piyasasında aşırı kâr ortadan kalkarken, oligopol piyasasında giriş engeli nedeniyle aşırı kâr devam eder.

Doğru cevap B seçeneğidir.

13. Bir firma bir kişiyi istihdam etmeye karar verirken ilave işgücünün maliyetini ve söz konusu iş gücünün üretime katılması sonucu firmaya sağlayacağı hasılatı göz önüne alır.

$MRP_L = MIC_L$ koşulu gerçekleşinceye kadar işgücü istihdam eder.

MRP_L : İş gücünün marjinal ürün hasılatı

MIC_L : İş gücünün marjinal faktör maliyeti

$$MRP_L = MP_L \times MR$$

$$MP_L = \frac{\Delta q}{\Delta X} = \frac{1200 - 1000}{1} = 200$$

Tam rekabet piyasasında $MR = P = 20$ TL

$$MRP_L = 200 \times 20 = 4000$$

Firma söz konusu işçinin ücretini, üretimde neden olduğu hasılatla eşit düzeye gelene kadar işçi istihdam edeceğine göre işverenin Hakan'a ödeyeceği maksimum önce MRP_L kadar olacaktır. Yani 4000 TL maksimum ücret öder.

Doğru cevap E seçeneğidir.

14. Enflasyon, fiyatlar genel seviyesindeki sürekli artıştır. Bir ülkede enflasyonun yarattığı olumsuz etkiler şöyle sıralanabilir:

- Gelir dağılımı sabit gelirlerin aleyhine, yüksek gelir gruplarının lehine bozulur.
- Yurt içi fiyatların yükselmesi ihracat mallarını pahalılaştırması nedeniyle ve ithalatın artması ödemeler bilançosunun açık vermesine neden olur.
- Enflasyon toplumda orta gelir gruplarının yok olmasına ve gelir kutuplaşmasına neden olur. Yoksullukla, lüks ve israfın bir arada yaşandığı ikili yapı ortaya çıkar. Sosyal tabakalar arasında çatışmalar başlar.
- Enflasyon gönüllü tasarrufları azaltır ve tasarrufların spekülâtif alanlara kaymasına neden olur.
- Faktör gelirlerinin reel olarak azalmasına neden olur.
- Piyasaları bozucu ve tekelleşmeyi artırıcı etkisi söz konusudur.

Doğru cevap E seçeneğidir.

15. Klasik yaklaşıma göre,

- Piyasa dengesi, ücret ve fiyatların esnekliği üzerinden sağlanır.
- Ekonomi tam istihdam düzeyinde kendiliğinden dengeye gelir, bu nedenle devletin ekonomik amaçla müdahalesine gerek yoktur. Tarafsız maliye görüşü hâkimdir.
- Tasarruf, faizin artan bir fonksiyonu iken yatırımlar faizin azalan bir fonksiyonudur. Denge faiz oranı mal piyasasında tasarruf ve yatırım eşitliğinde belirlenir.
- İş gücü piyasasında iş gücü arzı ve iş gücü talebi reel ücretlerin fonksiyonudur.
- Keynes'e göre likiditeden vazgeçmenin bedeli faizdir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

16. $\underbrace{S + T + M}_{\text{Sızıntılar}} = \underbrace{I + G + X}_{\text{Enjeksiyonlar}}$

$$S = 200$$

$$T - G = 100$$

$$X - M = -60$$

$$(S - I) = (G - T) + (X - M)$$

$$(200 - I) = (-100) + (-60)$$

$$200 + 160 = I$$

$$I = 360$$

Doğru cevap D seçeneğidir.

17. Monetarist iktisatçılara göre para arzı, kısa dönemde ekonomideki reel değişkenleri etkilediğinden yansız değildir. Ancak uzun dönemde para arzındaki değişimler ekonomi tam istihdamda olduğundan dolayı reel değişkenleri etkilemez. Bu bakımdan para arzı uzun dönemde yansızdır.

Doğru cevap E seçeneğidir.

18. Kamu harcamalarının vergilerle finanse edildiği bir ekonomide denk bütçe söz konusudur. Denk bütçe çarpanı "1" olduğundan millî gelirdeki artış kamu harcamalarındaki artışa eşit olur. Kamu harcamalarındaki artış ise $350 - 190 = 160$ olduğundan millî gelir 160 birim artış gösterir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

19. İthalat gelirin bir fonksiyonu iken ihracatta yaşanacak otonom bir artış gelirin artmasına ve dolayısıyla ithalatın artmasına neden olur. İthalatın artış düzeyi, marjinal ithalat eğilimine bağlı olduğu ve 1'den küçük olacağı için ithalat ihracattan daha az artacaktır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

20. İhracattaki azalma nedeniyle, millî gelirden kendisinin çarpan katı kadar azalışa neden olması bir dizi gelir harcama akımları sonucunda ortaya çıkmaktadır.

1. aşama: İhracattaki 200 birimlik bir artış, toplam harcamalarda bu kadar bir artış olduğunu göstermektedir.

2. aşama: 200 birimlik ihracatı gelir olarak ele geçirenler, bu paranın 160 birimini harcarken 40 birimini tasarruf ederler.

$$c.\Delta X = 0,80.(200) = 160$$

Soruda ikinci aşama sorulduğu için cevap A'dır.

3. aşama: 160 birimlik harcama ile satın alınan mal ve hizmeti satanlar içinde bu para gelirdir ve onlarda 128 birimini harcarlar, kalan 32 birimi tasarruf ederler.

$$c.\Delta I = 0,80.160 = 128$$

4. aşama: 128 birim gelir elde edenler de, bu paranın 102,4 birimini harcarlar kalanı 10,02 birimi tasarruf ederler.

$$c.\Delta I = 0,80.128 = 102,4$$

Doğru cevap A seçeneğidir.

21. Para piyasasındaki dengeyi gösteren LM eğrisinin içe (sola) kaymasına neden olan faktörler:

- Daraltıcı para politikası
- Zorunlu karşılık oranının artması
- Reeskont oranının artması
- Kredi kartı kullanımının artması
- Fiyatlar genel düzeyinin artması

Doğru cevap B seçeneğidir.

22. Mundlell - Fleming modeline göre tam sermaye hareketliliğine sahip, küçük ve dışa açık bir ekonomiye sermaye giriş ve çıkışlarının, yurt içi faiz oranının dünya faiz oranına eşitliğini sürekli sağlayabilecek hızla gerçekleşeceği ve döviz piyasasının denge de olduğu varsayımına dayanmaktadır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

23. Toplam talep eğrisinin negatif eğimli olmasını açıklayan etkiler:

- Pigou (servet, reel balans) etkisi
- Keynes (faiz oranı) etkisi
- Dış ticaret (uluslararası) etkidir.

Doğru cevap C seçeneğidir

24. Milton Friedman'a göre sürekli gelir, tüketicinin kendisi ile ilgili yaş, eğitim düzeyi, meslek gibi faktörleri göz önünde tutarak, görüş ufku içine giren sürede kazanmayı umduğu gelirdir. Sürekli gelir başka bir ifade ile bir bireyin sahip olduğu beşeri servet ve beşeri olmayan servet ile her yıl elde etmeyi umduğu ortalama uzun dönem gelirdir. Sürekli gelir, geçmişin bugününün ve geleceğin gelirinin ortalaması şeklinde de ifade edilebilir.

Bireyin aldığı ikameye sürekli gelirin içinde yer almaz.

Doğru cevap E seçeneğidir.

25. **Değişim aracı olma fonksiyonu:** Satın alınan mal ve hizmetlerin bedelinin ödenmesinde paranın kullanılmasıdır.

Paranın değişim aracı olarak kullanılması takas ekonomilerinde yaşanan güçlükleri önlemiş, mal ve hizmetlerin el değiştirmesi sırasında harcanan zaman ve değer kaybını (işlem maliyetlerini) minimize etmiş, toplumda iş bölümü ve uzmanlaşmayı hızlandırarak ekonomide etkinliği artırmıştır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

26. Merkez Bankası'nın bağımsızlığı:

- Ekonomik bağımsızlık (araç bağımsızlığı)
- Politik bağımsızlık (amaç bağımsızlığı)
- Fiili bağımsızlık
- Yasal bağımsızlık

Politik bağımsızlık: Merkez Bankası'nın siyasi otoritenin veya toplumdaki diğer baskı gruplarının etkisinde kalmaksızın serbestçe karar alabilmesidir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

27. Menkul kıymetler, alacak hakkını temsil ettiği gibi (tahvilde olduğu gibi) ortaklık haklarını da (hisse senedinde olduğu gibi) temsil edebilirler.

Doğru cevap D seçeneğidir.

28. **Zaman tutarsızlığı:** Duruma göre para politikası yürütülmesi ile başlangıçta olumlu sonuçlar doğuran genişlemeci politikaların, uzun dönemde olumsuzluklara neden olmasıdır.

Aktivist politikaların neden olduğu zaman tutarsızlığı sorunun ortaya çıkma nedeni, ekonomik birimlerin davranışlarının, para otoritelerinin gelecekte alacağı kararlar hakkındaki bekleyişlerinden etkilenmesidir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

29. Cari işlemler hesabı; mal ticareti, hizmet ticareti, yatırım gelirleri ve cari transferler olarak dört alt gruba ayrılmaktadır:

Mal ticareti: Ülkenin ihracat ve ithalatını gösterir.

Hizmet ticareti: Ülkenin hizmet alım ve satımını gösterir ve taşımacılık (navlun dahil), turizm, inşaat hizmetleri ile finansal hizmetler, resmi hizmetler yer alır.

Yatırım geliri: Portföy yatırım gelirleri ve diğer yatırımlardan elde edilen gelirler ve ödenen tutarlar yer almaktadır.

Cari transferleri: İşçi gelirleri, bedelsiz ithalat ve resmi transferlerdir.

- ★ Doğrudan yatırımlar ise cari işlemler hesabı içerisinde değil, sermaye hareketleri içerisinde yer alır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

30. • Dış ticaret politikası "devlet hangi amaçla gümrük tarifesi koyar?" sorusuna cevap arar.
- Karşılaştırmalı üstünlük teorisi "Karşılaştırmalı üstünlük teorisine göre üretim neden kârlıdır?" sorusuna cevap arar.
- Faktör donatım teorisi "Ülkelerin yurt içi üretim maliyetleri neden farklıdır?" sorusunun cevabını arar.
- Heckscher - Ohlin "Ülkelerin neden farklı faktör yoğunluklarına sahip olmadıkları" sorusuna cevap arar.

Doğru cevap A seçeneğidir.

31. Nihai mal üzerindeki tarife oranı sabitken girdilerin tarife oranları ne ölçüde yükseltirse bu malların yurtiçi katma değeri o ölçüde düşer. Yani söz konusu malın yurtiçi üretimi korunmayıp cezalandırılmış olur. Buna negatif dış koruma denir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

32. Tarifelerin analiz yöntemleri:

- Kısmi denge analizi yöntemi
- Genel denge analizi yöntemi
- Büyük ülke yöntemi
- Küçük ülke yöntemi
- Eksik rekabet yöntemi
- Tam rekabet yöntemi
- ◆ Bunlar arasında karşılaştırmalı denge analizi yer almaz.

Doğru cevap D seçeneğidir.

33. Solow büyüme modelinde sermaye için azalan verim ve tüm kaynaklar için ölçeğe göre sabit getiri varsayımı söz konusudur. Sermayenin getirisi giderek azalacağına göre sermaye birikiminin yüksek olduğu gelişmiş ülkelerde büyüme rakamı azalacağından gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasındaki nispi gelişmişlik farkı azalacaktır. Solow modelinin temel mantığından elde edilen bu çıkarıma **yakınsama** denir. Bu hipoteze göre gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasındaki farkı kapatan, sermayenin azalan verime tabi olmasıdır.

Doğru cevap B seçeneğidir.

34. İçsel büyüme kuramları bilgi birikiminin artmasıyla ülkelerin ucu açık bir şekilde büyüyebileceklerini varsayar. Buna göre bilgi birikimi ve dolayısıyla teknolojiyi geliştirecek her türlü unsur pozitif ekonomik büyümeyi garantiler. Finansal yeniliklerin konuyla alakası yoktur.

Doğru cevap E seçeneğidir.

35. Rostow, Hirschman'dan etkilenecek önder sektörlerin ekonomi üzerindeki etkilerini açıklamıştır.

İleriye doğru bağlantı etkisi: Bir sektörün ürettiği malın diğer sektörlerde girdi olarak kullanılmasıdır.

Yana doğru bağlantı etkisi: Yeni girişimler, yeni firmaların oluşturulmasıdır.

Geriye doğru bağlantı etkisi: Bir sektörün diğer sektörlerden girdi talep ederek söz konusu sektörlerin gelişmelerine yardımcı olmasıdır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

36. **Mutlak Yoksulluk:** İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılayacak gelir düzeyinin altında gelir elde etmeleri veya hiç gelir elde edememeleri durumuna denir.

Nispi (Görel) Yoksulluk: Bir ülkedeki yoksulların geliri ile ülkedeki ortalama gelir arasındaki farktır. Yani mutlak yoksulluğun derecelendirilmesidir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

37. IMF ile birlikte oluşturulan enflasyonla Mücadele Programı'nda nominal çıpa olarak, döviz kuru kullanılmış, yönlendirilmiş sabit kur sistemine geçilmiştir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

38. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın yönetim birimleri:

- Başkanlık (Güvernörlük)
- Denetleme Kurulu
- Para Politikası Kurulu
- Banka Meclisi
- Genel Kurul
- Yönetim komitesi
- İdare Merkezi
- Banknot Matbaası
- Şubeler'dir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

39. Cumhuriyet sonrası kurulan ilk banka İş Bankası'dır. 26 Ağustos 1924 tarihinde kurulmuştur. İş Bankası hem ilk özel ve ulusal bankadır. İlk genel müdürü Celal Bayar'dır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

40. Türkiye'de 1990 sonrasında büyüme "spekülatif yönlü" nitelikler taşımaktadır. Yüksek reel faiz, düşük döviz kuru politikaları, iktisadî kaynakların sanayi yatırımlarından ziyade finansal sektörlerle yönelmesine sebep olmuştur.

Doğru cevap A seçeneğidir.

Bu testte 40 soru vardır.

1. Dışsalılık, tüketicilerin fayda fonksiyonları ile üreticilerin üretim fonksiyonları arasındaki bağımlılıktır. Dışsalılıklara "üçüncü kişi etkileri" de denir. Dışsalılık durumunda ödettirilemeyen bir maliyet veya fiyatlandırılmayan bir fayda söz konusudur. Ayrıca MSF ve MSM arasında eşitlik olmamalıdır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

2. Devletin özel mal üretme nedenleri şunlardır:
- Pozitif ölçek ekonomileri ve azalan maliyet koşulları
  - Sıfır maliyet ile yan ürün elde etme
  - Girişimci ve sermaye eksikliği
  - Sosyalizasyon
  - Fiyat istikrarı

Doğru cevap E seçeneğidir.

3. Seligman; sosyal sınıflar arasında kendiliğinden var olan gelir ve servet farklarını düzeltmenin devletin görevi olmadığını, ancak devletin de böyle bir farklılığa neden olmaması gerektiğini savunur. Herkese kanunlarla aynı haklar verilmelidir. Devlet bilerek servetler arasındaki adaletsizlikleri arttırmamalıdır. Ancak bu adaletsizlikleri ortadan kaldırmaya da çalışmamalıdır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

4. Devlet anlayışında meydana gelen değişimler yani siyasî nedenler kamu harcamalarında gerçek artışa neden olur. Çünkü bu durumda devlet faaliyetlerindeki artış harcamaları miktar ve nitelik olarak arttırmaktadır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

5. Yatırım harcamaları; üretimi artırıcı etkisi olan, kaynakların etkin kullanılmasını sağlayan, faydası ve etkisi uzun döneme yayılan ve devletin maddi sermaye stokuna ilaveleridir.

Yatırım harcamalarına örnek olarak;

- Fiziki altyapının oluşturulması adına;
- Ulaştırma
- Haberleşme
- Enerji tesislerinin kurulması
- Köprü yapımı
- Baraj yapımı
- Okul yapımı
- Hastane binası yapımı
- Makine teçhizat alımları
- Etüt proje giderleri
- Ar-ge çalışmaları
- Taşıt alımları
- Bina alımları(yeni bina)
- Büyük bakım ve onarımlar örnek olarak verilebilir.

Devletin kamulaştırma adına yaptığı harcamalar sermaye teşkili transfer harcaması olarak ifade edilir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

6. Cari harcamalar, yıl içinde bir veya birçok defa kullanılarak tükenen, kamu tüketimi ile ilgili olan, faydaları devamlılık göstermeyen ama hemen her yıl tekrarlanan mal ve hizmetler için yapılan giderlerdir. Örneğin; personel giderleri, ısınma, aydınlatma, kırtasiye, su giderleri vb.

Doğru cevap B seçeneğidir.

$$7. \Delta Y = \frac{c}{1 - c(1 - t)} \cdot \Delta Tr$$

$$\Delta Y = \frac{0,80}{1 - 0,80(1 - 0,40)} \cdot 7 \text{ milyar TL}$$

$$\Delta Y = \frac{0,80}{1 - 0,80 \cdot 0,60} \cdot 7 \text{ milyar TL}$$

$$\Delta Y = \frac{0,80}{1 - 0,48} \cdot 7 \text{ milyar TL}$$

$$\Delta Y = \frac{0,80}{0,52} \cdot 7 \text{ milyar TL}$$

$$\Delta Y = 1,53 \cdot 7 \text{ milyar TL}$$

$$\Delta Y = 10,71 \text{ milyar TL}$$

Doğru cevap D seçeneğidir.

8. Her yıl tekrarlanan nitelikte olan, bütçe hazırlanırken öngörülebilir ve faydası kısa dönemli olan harcamalar adı (olağan) kamu harcamalarıdır. Bir yıldan daha uzun sürede ortaya çıkan, önceden öngörülemeyen ve her yıl tekrar edilmeyen harcamalar olağanüstü harcamalardır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

9. MATRAH BELİRLEME USULLERİ

Matrah belirleme usulleri;

- İdarece takdir,
- Karine yöntemi (dış göstergeler),
- Götürü usul,
- Beyan usulü olmak üzere 4 çeşittir:

İdarece Takdir Usulü: Vergi idaresi tarafından matrahın tespit edilmesidir. Matrahın tespitine ilişkin güçlüklerin var olması durumunda idarenin takdir yetkisini kullanmasıdır.

Karine (dış belirliler) yöntemi: Bu yöntemde matrah bazı dış işaretlere göre tespit edilir, örnek olarak mükellefin oturduğu evin büyüklüğü, arabasının modeli, işyerinin kirası veya spesifik vergilerde hacim, ağırlık, uzunluk gibi ölçüler dikkate alınır..

Kesim yöntemi (Götürü usulde) matrah tespiti yöntemi: Burada da matrah vergi idaresince tespit edilir ancak vergi idaresi ile vergi mükellefi arasında bir anlaşma söz konusudur. Vergi mükellefinin beyanları ve vergi dairesi tarafından öngörülen karinelere dayanılarak matrah tespiti yapılır. Ancak bu matrah her mükellef ayrı ayrı tespit edilmez. Belirlenen matrah kanunda belirlenen belirli bir gruba mensup mükelleflerin tamamına uygulanır.

Beyan yöntemiyle tespiti: Beyan yönteminde matrah tespitinde doğrudan doğruya mükellefin vereceği bilgiler esas alınır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

10. Bir verginin konulması ve uygulanması için gerekli temel düzenleme olmayan ancak bazı mükellef gruplarının yükünü azaltmak, teşvik etmek, yönetimi kolaylaştırmak gibi nedenlerle uygulanan istisna, muafiyet ve indirim gibi yöntemlerin yol açtığı vergi kaybı vergi harcaması olarak ifade edilir. Vergi harcaması devletin almaktan vazgeçtiği kamu gelirleridir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

11. Bir ülkede var olduğu tahmin edilen vergi kapasitesi ile fiili vergi hasılatı arasındaki oransal ilişkiye vergi gayreti denir. Vergi gayreti vergi idaresinin vergi toplama başarısını da gösterir.

$$\text{Vergi Gayreti} = \frac{\text{Fiili vergi hasılatı}}{\text{Vergi kapasitesi}}$$

Doğru cevap A seçeneğidir.

12. Önceden herhangi bir şekilde ödenmiş olan verginin, daha sonra ödenecek vergi miktarından indirilmesine vergi mahsubu denir. Aynı türden karşılıklı ve muaccel olan iki borcun mübadele edilmesine verginin takası denir. Takasın mahsuptan farkı, aynı türden ve muaccel olan iki borcun olması, takasın tahsil mahsubun ise tarh aşamasında gerçekleşmesidir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

13. Yansıma kolay Yansıma zor
- Sert talep esnekliği
  - Yüksek talep esnekliği
  - Zorunlu mal
  - Lüks mal
  - Dolaylı vergi
  - Dolaysız vergi
  - Düşük vergi oranı
  - Yüksek vergi oranı
  - Monopol piyasası
  - Tam rekabet piyasası

Doğru cevap D seçeneğidir.

14. $\text{Sermaye değeri} = \frac{\text{Yıllık gelir}}{\text{Faiz oranı}} = \frac{20.000}{\%5}$
- Sermaye değeri = 400.000 TL
- Vergi sonrası gelir = Yıllık gelir – (Yıllık gelir x vergi oranı)
- = 400.000 – (400.000 x %10)
- Vergi sonrası gelir = 360.000 TL

Doğru cevap B seçeneğidir.

15. Tabloda verilen vergi tarifesi dilim usulü artan oranlı vergidir.
- Vergi tarifesindeki yükseklik farkı %45- %5= %40'tır.
- Ödenecek vergi miktarı ise;
- Gelirin ilk 5000 TL için 5000 X 0,05=250TL
- 5001-10000 TL arasında yer alan 5000 TL için 5000X 0,15= 750 TL
- 10001-15000 TL arasındaki 5000 TL için 5000X 0,30= 1500 TL ve toplam ödenecek vergi miktarı; 2500 TL dir.
- Ortalama vergi oranı= 2500/ 15.000= %16,6 olacaktır

Doğru cevap C seçeneğidir.

16. Özel Bütçeli İdareler

- YÖK ve üniversiteler
- Savunma Sanayi Müsteşarlığı
- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- Vakıflar Genel Müdürlüğü
- Hudutlar ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
- Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
- Millî Prodüktivite Merkezi
- İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi
- Türk Patent Enstitüsü
- Türk Standartları Enstitüsü
- Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
- Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
- Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı
- GAP Bölge Kalkınma İdaresi
- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

Doğru cevap D seçeneğidir.

17. Bütçe gelir ve giderlerinin ilgili dönem içinde sonuçlanmaması durumunda diğer bir ifadeyle planlanan harcamaların yapılmaması veya gelirin tahsil edilmemesi durumunda bütçe hesaplarının söz konusu faaliyetler bütçede belirlendiği gibi gerçekleştirilinceye kadar kapatılmaması şeklinde işleyen yöntem egzersiz (hesap dönemi) yöntemidir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

18. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, belli kurullarla kendi bünyelerindeki bütçe bölümlerine ait ödenekler arasında aktarım gerçekleştirebilir. İhtiyaça istinaden aktarım yapılacak olan bütçe tertibindeki ödeneğin cari yıl bütçe kanununda farklı bir oran belirlenmemişse %5 ine kadar ödenek aktarımı yapılabilir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

19. Geçici bütçenin sakıncaları:

- Kamusal hizmetlerin ödenek itibarıyla bir önceki yılda olduğu gibi devam etmesi zorunluluğu ve yeni hizmetlerin engellenmesi
- Yasamanın bütçeler üzerindeki denetim ve kontrolünün zayıflaması
- Ödenekler itibarıyla yatırımların bir sonraki yıla devreden bölümlerinin engellenmesi
- Mahsup işlemlerinde karışıklıkların ortaya çıkması

Doğru cevap A seçeneğidir.

20. Merkezî yönetim kapsamındaki idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının bir mali yıldaki faaliyet sonuçları, Hazine ve Maliye Bakanlığı hazırlanacak Genel Faaliyet Raporu'nda gösterilir. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Genel Faaliyet Raporunu Sayıştay'a gönderir ve kamuoyuna açıklar. Mahallî İdareler Genel Faaliyet Raporu; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı mahallî idarelere ait idari faaliyet raporları üzerine, mahallî idarelere ait "genel faaliyet raporu" hazırlar.

Doğru cevap E seçeneğidir.

21. Türkiye'de gelir bütçesi Maliye Bakanlığı adına Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından uygulanır, Gelirler Politikası Genel Müdürlüğüne hazırlanır. Serbest takdir yöntemine göre hazırlanmaktadır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

22. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmaları kanunla yapılır. Ancak, harcamalarda tasarrufu sağlamak, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmek üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde onunu geçmemek kaydıyla, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmalarına ilişkin yetki ve işlemler ile usul ve esaslar merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenir.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin yüzde yirmisine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabilirler. Ancak, ihtiyaç halinde yüzde yirmiyi aşan ödenek aktarma işlemlerini kurum bütçesinin başlangıç ödenekleri toplamının yüzde yirmisini geçmemek üzere yapmaya Cumhurbaşkanlığı, yılı yatırım programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projelerde değişiklik yapılması halinde değişikliğin gerektirdiği tertipler arası ödenek aktarması işlemlerinin tamamını yapmaya ise ilgili idareler yetkilidir.

Kamu idarelerinin bütçeleri içinde; personel giderleri tertiplerinden, aktarma yapılmış tertiplerden ve yedek ödenekten aktarma yapılmış tertiplerden diğer tertiplere ödenek aktarılamaz. Ancak, yılı yatırım programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projelerde değişiklik yapılması halinde, aktarma yapılan tertiplerden diğer tertiplere ödenek aktarılabilir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

23. Dış borçlanmaya gidilmesinin nedenleri:

- Döviz ihtiyacını gidermek
- İthalatı finanse etmek
- Millî paranın değerini korumak
- Ülke içerisinde vergileme kapasitesine erişilmiş olması
- Devletin, kendi ülkesinde iç borçlanma yapamayacak durumda olması
- Yabancı ülkelerdeki faiz oranlarının düşmesi

Doğru cevap E seçeneğidir.

24. Bazı durumlarda borcun anaparası ve faizi eriyerek borçlanmada karşılık kaybolabilir.

Bunlar:

- Piyasa faizlerinden daha düşük oranlarda borç senedi ihracı,
- Çok yüksek enflasyon ortamında para sisteminin çökmesi sonucunda reel değeri sıfırlanmış yerli para ile borçların ödenmesi
- Devlet borçlanma senetlerinin daha düşük faizli ve daha uzun vadeli senetlerle değiştirilerek tasarruf sahiplerinin kısmen kayba uğratılması
- Nominal faizlerin enflasyon oranından daha düşük olması halinde, borç anaparasının bir miktar kaybetmesi sonucunda ortaya çıkan karşılığın kısmi azalması

Doğru cevap E seçeneğidir.

25. Fark ödemeyi gerektiren konversiyonda faiz yükü değişmez, ancak tahvil sahibi eline geçen faiz miktarını muhafaza edebilmek için devlete ek bir sermaye öder. Fark ödemeyi gerektiren konversiyonda tahvilin faiz oranı artmadığı hâlde, piyasa faiz oranlarındaki düşüş kadar devlet anapara fazlası ödediği için devletin borç yükü artmaktadır.

Doğru cevap B seçeneğidir.

26. Hazine gelir ve gider arasındaki zaman yönünden uyumsuzluğu gidermek amacıyla, kısa vadeli, borçlanmaya giderek, hazine bonusu ihraç edebilmekte ve kısa dönem nakit sıkıntısına çözüm bulmaktadır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

27. Kısa vadeli borçlar sıcak paranın dolaştığı para piyasalarından sağlanırlar. Genellikle vadenin düşük olmasına bağlı olarak faiz oranları da düşüktür. Zaman içinde artıp azalabildikleri için dalgalı borç olarak da ifade edilirler. En önemli kısa vadeli borçlanma aracı Hazine Bonoları'dır. Ancak devlet genellikle uzun vadeli yatırımların finansmanını sağlamak adına dünya bankasından borçlanmaya başvurur.

Doğru cevap B seçeneğidir.

28. 6 aydan fazla otursalar bile iş, ilim ve fen adamları, uzmanlar, memurlar, basın ve yayın muhabirleri vb. kişiler ile tahsil, tedavi, istirahat, seyahat amacıyla gelenler, tutukluluk, hükümlülük veya hastalık gibi elde olmayan nedenlerle Türkiye'de bulunanlar yerleşmiş sayılmamaktadır. Bu durumda olanlar dar mükellefiyete tabidirler.

Doğru cevap A seçeneğidir.

29. Apartman dairesi her ne kadar gayrimenkul nitelikte iktisadi unsur olsa da, aylık sağlanan kira geliri ticari kazanç çerçevesinde işlem görür. GVK'nde sayılan mal ve hakların; ticari veya zirai bir işletmeye dahil bulunması halinde bunların iratları ticari veya zirai kazancın tespitine ilişkin uygulama çerçevesinde işlem görecektir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

30. Gayrimenkul sermaye iradı niteliğindeki ödemelerde (kira ödemeleri) uygulanan gelir vergisi stopaj oranı %20'dir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

31. Ölen ve mükellef yurtdışında ve farklı ülkelerde ise vefat ve intikal vergisi beyannamesi ölüm tarihini takip eden 8 ay içinde verilmelidir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

32. Vergi uygulamasıyla ilgili konularda mükellefler açıklama talebinde bulunabilirler. Mükelleflerin söz konusu talepleri nedeniyle kendilerine yapılan yazılı açıklamalara özelge veya mukteza denir. Gelir İdaresi Başkanlığı özelge yerine aynı uygulamaya yön vermek ve açıklık getirmek üzere sirküler de yayımlayabilir. Bu şekilde alınacak cevaplara göre hareket eden mükelleflerin bu hareketleri cezayı gerektirse bile ceza kesilememektedir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

33. Ölüm dolayısıyla mirasçılara geçen ödevlerin yerine getirilmesinde, bildirme ve beyanname verme sürelerine 3 ay eklenebilir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

34. Uyuşmazlık konusu tutar alt sınır ile üst sınır arasında ise vergi mahkemesinin verdiği kararlara karşı Bölge idare mahkemesine başvurulabilir ve kararları kesin-dir. Ancak uyuşmazlık konusu tutar üst sınırın üzerindeyse vergi mahkemesinin verdiği kararlara karşıya istinaf yoluyla Bim'e gidilir. Bim'in kararına karşı temyiz yoluyla Danıştaya gidilir.

Doğru cevap B seçeneğidir.

35. Otomatik stabilizatörlerin esası kamu gelir ve giderlerinin ve bazı ekonomik kurumların ekonomideki enflasyonist ve deflasyonist eğilimleri hafifletmeleri, böyle bir etki meydana getirebilmeleri için, hiçbir yasama tasarrufuna, idari karara, iktisadi teşhise, bu teşhise uygun iktisadi, mali, tedbirlere ve bu tedbirlere ve bu tedbirlerin kendilerinden beklenen sonuçları meydana getirebilmeleri bakımından herhangi bir zamana ihtiyaç duymamalarıdır.

Doğru cevap E seçeneğidir.

36. Enflasyonla mücadelede büyüyen bütçeler denk bağlanmış olsalar bile, denk bütçe çarpanı nedeniyle, ekonomik etkiler yönünden enflasyonisttir. Büyüyen fakat açık olarak bağlanmış bütçelerde enflasyonist baskı daha büyük olur. Bu nedenle kısa dönemde enflasyonla mücadelede bütçe fazlasının gerçekleştirilmesinde zorunluluk vardır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

37. Özellikle durgunlukla mücadelede cari harcamalardaki artış mevcut kapasitesinin daha işler hale gelmesini sağlarken, yatırım harcamaları ek kapasite yaratacaktır.

Doğru cevap B seçeneğidir.

38. Laffer eğrisi vergi hasılatı ile vergi oranları arasındaki ilişkiyi gösteren eğridir. Vergilemede optimal noktaya kadar vergi oranlarının artması (pozitif eğim) vergi hasılatını artırır. Vergilemede en yüksek hasılat optimal noktada gerçekleşir. Optimal nokta aşıldıktan sonra (negatif eğim) vergi oranlarının artırılması vergi hasılatını azaltır. Tam tersine negatif eğimli alanda vergi oranlarının azaltılması vergi hasılatını artırır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

39. MALİYE POLİTİKASININ AMAÇLARI

Maliye politikasının temel makroekonomik amaçları:

- Kaynak kullanımında etkinlik
- Kalkınma ve büyümeyi sürdürmek (uzun dönemli ekonomik amaç)
- Ekonomik istikrarı sağlamak (kısa dönemli ekonomik amaç)
- Tam istihdam
- Fiyat istikrarı
- Ödemeler bilançosu dengesini sağlamak,
- Bölgesel dengesizliklerin gidermektir.
- Gelir dağılımında adaleti sağlamak (en temel sosyal amaç)

Gini katsayısı: Gelir dağılımındaki eşitsizliği ölçmek Gini Katsayısı ile mümkündür. Gini Katsayısı, Lorenz eğrisinde 45 derecelik doğru ile Lorenz eğrisinin kavis arasında kalan alanın tüm üçgen alana oranı olarak hesaplanır. Buna göre, 0 ile 1 arasında bir rakam olacaktır. Katsayı sıfıra yaklaştıkça gelir dağılımı mutlak eşitliğe yönelir, bire doğru yaklaştıkça gelir dağılımı eşitlikten uzaklaşır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

40. IS eğrisi yatırımların tasarruflara eşit olduğu faiz oranı gelir düzeyini gösterir. Negatif eğime sahiptir ve genişletici maliye politikası uygulanması halinde IS eğrisi sağa kayar. Kamu harcamalarındaki artış veya vergilerde azalış sağa kaydırır. Çarpan değeri ve yatırım harcamalarının faiz oranına verdiği tepki ne kadar küçükse IS eğrisi de o kadar dikleşir.

Doğru cevap D seçeneğidir.

Bu testte 40 soru vardır.

1. **TASARRUF DEĞERİ (Net gerçekleşebilir değer, iskontolu değer)** Bir iktisadi kıymetin değerlendirme gününde sahibi için arz ettiği gerçek değerdir. Kullanım değeridir.

*Dönem sonlarında senetli borç ve alacakların değeri tespit edilirken kullanılır.

*Bankalar ve sigorta şirketleri uygulamak zorundadır. Şirketler için ihtiyaridir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

2. Bir yıldan uzun sürede geri alınacak depozito ve teminatlar için 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı kullanılır. Dönem ayırıcı işlemler Dönemsellik gereği olsa da; ilk abonelik esnasında verilen elektrik, su ve doğalgaz depozitolarının geri alınması işletmenin yaşam süresinin sonundadır. Bu yüzden 226 no.lu hesap kullanılır. Bu sebeple bu kayıt daha çok işletmenin sürekliliği kavramı gereğidir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

3. **Bir işletmenin muhasebe süreci aşağıdaki sırada belirtilen şekilde yapılır;**

- Açılış envanterinin yapılması
- Açılış bilançosunun düzenlenmesi
- Günlük işlemlerinin yevmiye defterine kaydedilmesi
- Yevmiye defterine kaydedilen işlemlerin büyük deftere (defterikebire) kaydedilmesi
- Aylık mizanların düzenlenmesi
- Genel geçici mizanın düzenlenmesi
- Dönem sonu envanter işlemlerinin yapılması
- Gelir tablosunun düzenlenmesi
- Gelir tablosu hesaplarının kapatılması
- Kesin mizanın düzenlenmesi
- Bilançonun düzenlenmesi
- Hesapların kapatılması (kapanış kaydı)

III, II, I, V ve IV

Doğru cevap A seçeneğidir.

4. Finansal tablolarını aylık düzenleyen işletme, her ay sonunda satış gelirini finansal tablolarına yansıtıacaktır. Sözleşme anında paranın tamamı kasa hesabına ve eylül ayı geliri de Yurt içi Satışlar hesabı yardımıyla finansal tablolara yansıtılacaktır.

_____ / _____	
100 KASA	9.000
600 YURT İÇİ SATIŞLAR	1.500
380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	4.500
480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER	3.000
_____ / _____	

*** Standartlara göre; cari dönemin ana faaliyet geliri 600'de, izleyen döneme ait olanlar 380 ve 480'de izlenmiştir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

5. İşletme ekim sonunda Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabında izlediği tutardan 1.500 liralık kısmını Yurt içi Satışlar hesabına aktaracaktır.

_____ / _____	
GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	1.500
600 YURT İÇİ SATIŞLAR	1.500
_____ / _____	

Kasım sonu;

_____ / _____	
GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	1.500
600 YURT İÇİ SATIŞLAR	1.500
_____ / _____	

Aralık sonu;

_____ / _____	
GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	1.500
600 YURT İÇİ SATIŞLAR	1.500
_____ / _____	

Doğru cevap B seçeneğidir.

6. Dönemsellik kavramı gereği 2018 yılı geliri olarak sözleşme anında Gelecek Yıllara ait Gelirler hesabına attığı 3.000 liralık tutar da vadesi bir yılın altına düştüğü için Gelecek Aylara ait Gelirler hesabına 31.12.2017'de aktarılacaktır.

GELECEK YILLARA AİT GELİRLER	3.000
GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	3.000

İşletme, dönemsellik kavramı gereği 2017 yılı dönem sonunda Gelecek Aylara ait Gelirler hesabına attığı 3.000 liralık tutarın ocak ayına isabet eden kısmını Yurt içi Satışlar hesabına aktaracaktır.

380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	1.500
600 YURT İÇİ SATIŞLAR	1.500

Doğru cevap E seçeneğidir.

7. I. YÖNTEM:

POSTA ve DAMGA PULU PEŞİN ALIM

DİĞER HAZIR DEĞERLER	250
KASA	250

DÖNEM SONUNDA KULLANILAN PULLARLA İLGİLİ KAYIT

GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	XXX
DİĞER HAZIR DEĞERLER	XXX

Bu durumda; işletme pul almış ve I. Yönteme göre kaydetmiş, dönem sonunda da giderleştirmiştir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

8. II. YÖNTEM:

Pullar alındığında alış bedeli ile ilgili dönem gideri olan 770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ hesabına kaydedilir. Kullanılmayan kısımlar ise döneme ait olmaktan çıkarılır. 180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER hesabının borcuna ve 770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ hesabının alacağına kaydedilir. KULLANILMAK ÜZERE PUL ALINMASI

GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	XXX
KASA	XXX
DÖNEM SONUNDA KALAN PULLARLA İLGİLİ KAYIT	

GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	XXX
GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	XXX

Bu durumda; II. Yönteme göre alınan pulları başta giderleştiren işletme, dönem sonunda kullanılmayan kısmı, izleyen aylarda kullanmak üzere Gelecek Aylara Ait Giderler hesabının borcuna atmıştır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

9. Alan İşletmenin Kaydı;

153 TİCARİ MALLAR	10.000
191 İNDİRİLECEK KDV	1.000
320 SATICILAR	11.000

Satışı Yapan İşletmenin Kaydı;

120 ALICILAR	11.000
600 - YURT İÇİ SATIŞLAR	10.000
391 HESAPLANAN KDV	1.000

Doğru cevap C seçeneğidir.

10. Alıcılardan yapılan tahsilâtlar hesabın alacağına muhasebeleştirilir;

KASA	XXX
ALICILAR	XXX

Alıcılardan olan veresiye alacağın yerine senet alınması durumunda hesap alacaklandırılır.

ALACAK SENETLERİ	XXX
ALICILAR	XXX

Alıcılara kredili mal satılması durumunda hesap borçlandırılır.

ALICILAR	XXX
YURT İÇİ SATIŞLAR	XXX
HESAPLANAN KDV	XXX

Alıcıların borçlarını zamanında ödememeleri nedeniyle işletmece işletilen faiz tutarları hesabın borcunda muhasebeleştirilir. YANLIŞ.

ALICILAR	XXX
FAİZ GELİRLERİ	XXX

Alıcılardan kredili alacağına karşılık işletme poliçe düzenleyip lehbara verdiğinde; işletme kredili borcuna karşılık veresiye alacağından vazgeçer, böylece hesap alacaklandırılır.

Keşideci: Senetsiz alacağını devrederek senetsiz borcundan kurtulur. Poliçeyi düzenleyendir.

SATICILAR	XXX
ALICILAR	XXX

Doğru cevap D seçeneğidir.

11. İşletme, satıcıya olan senetli borcunu zamanında ödeyemeyeceğini anladığında, belli bir faiz tutarına katlanarak vade uzatımı talebinde bulunabilir. Bu talep satıcı işletme tarafından da kabul edildiği takdirde, ya senet yenilenir ya da senetli borca karşılık başka şeyler (çek, alacak senedi vb.) verilir. Verilen muhasebe kaydında da, işletmenin senetli borcunu ödeyemediği ve bunun karşılığı olarak belli bir faiz tutarını da yüklenerek elindeki bir alacak senedini ciro ettiği anlaşılmaktadır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

12. Karşı taraf 100 TL'lik senetli alacağını, zamanında tahsil edemediğinden, 20 TL'lik olumlu vade farkı ile senetli alacağını (cirolu senet olarak)

120 TL'ye çıkarmıştır. Yapılacak kayıt,

ALACAK SENETLERİ	120
ALACAK SENETLERİ	100
FAİZ GELİRLERİ	20

Doğru cevap C seçeneğidir.

13. Yapılan satış kredili olduğundan 120 Alıcılar hesabı borçlu, ihracat denildiğinden, 601 Yurt dışı Satışlar hesabı alacaklı çalışır.

10.08.17 tarihinde; $50.000 \$ \times 3,50 = 175.000$ TL

ALICILAR	175.000
YURTDIŞI SATIŞLAR	175.000

Doğru cevap B seçeneğidir.

14. Dönem sonunda önce kur farkı kaydedilir;

KUR FARKI: $(3,60 - 3,50) \times 50.000 = 5.000$ TL

Varlıklardaki kur artışı kambiyo kândır. Bu kâr Alıcılar hesabını artırır. Böylece 5.000 TL artışla, alacak 180.000 TL'ye ulaşır.

ALICILAR	5.000
KAMBIYO KÂRLARI	5.000

Şüpheli hâle getirme; $3,60 \times 50.000 = 180.000$ TL (alacağın tamamına uygulanır.)

ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	180.000
ALICILAR	180.000

Yarısına Karşılık ayırma kaydı;

KARŞILIK GİDERLERİ	90.000
ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAK KARŞILIĞI	90.000

Doğru cevap E seçeneğidir.

15. İzleyen yıl alacağın % 60'ı 3,70 kuru üzerinden tahsil edilmiş, kalanı ise silinmiştir. $50.000 \$ \times 0,60 = 30.000$ \$ tahsil edilmiştir. $30.000 \times 3,70 = 111.000$ lira tahsil edilmiştir.

Şüpheli hâle gelmiş / karşılık ayrılmış alacakların tahsilinde, bu alacakla ilgili açık hesapların hepsi kapatılmalıdır.

Konusu Kalmayan Karşılıklar = Ayrılan Karşılık – Tahsil Edilemeyen Tutar

$= 90.000 - (180.000 - 111.000) = 21.000$

(Sonuç negatif çıksaydı Diğer Olağan Gider ve Zararlara atılacaktı.)

_____ / _____	
KASA	111.000
ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAK KARŞILIĞI	90.000
ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	180.000
KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR	21.000
_____ / _____	

Doğru cevap C seçeneğidir.

16. 2018 yılında kayıtlardan çıkarılan bu alacak ile ilgili açık hesap kalmamıştır. Tahsil edilen tutar için yapılması gereken kayıt;

_____ / _____	
KASA	XXX
ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KÂRLARI	XXX
_____ / _____	

Doğru cevap D seçeneğidir.

17. İşletme aleyhine açılan ve işletmenin 200.000 TL tazminata mahkum edilmesiyle sonuçlanan mahkeme kararı için ayrılan karşılık Diğer Borç ve Gider Karşılıkları hesabında izlenir fakat kanunen kabul edilmez. Ayrıca nazım hesaplarda izlenir.

_____ / _____	
659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR	200.000
379 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	200.000
_____ / _____	

Dava temyiz aşaması sonunda kesin olarak sonuçlandığında;

Borç karşılıkları hesabı kapatılır, ilgili davaya ilişkin kesin tutar kasadan ödenir ve aradaki fark önceki yıllarda fazlaca gider yazıldığından Önceki Dönem Gelirleri hesabına atılır.

_____ / _____	
DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	200.000
KASA	100.000
ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KÂRLARI	100.000
_____ / _____	

Doğru cevap D seçeneğidir.

18. Dönem başı mal mevcudu : 80.000
Dönem içi mal alışları : 150.000
Mal alış giderleri : ?
Satıştan iade maliyeti : 15.000 / 1,50 = 10.000
Yukarıdaki işlemler Ticari Mallar hesabının borç tarafını oluşturur. Satıştan iadeler işlemine sürekli envanterde maliyet kaydının iptali gerektiğinden, iade alınan satış miktarı tekrar ticari mallar hesabının borç tarafına kaydedilir. Kâr oranı % 50 olduğundan 15.000 liralık satışın maliyeti 10.000 liradır.
Ticari Mallar borç toplamı : 250.000
80.000 + 150.000 + 10.000 + x = 250.000
x = 10.000 bulunur.

Doğru cevap D seçeneğidir.

19. Bir önceki çözümü dikkate aldığımızda 153 Ticari Mallar hesabının görünümü;

153 Ticari Mallar (000)

DBM Mevcudu	80	Alış İskonto	20
Di Alışlar	150	Alış İade	5
Alış Giderleri	10	Satışların maliyeti	x
Satış iade maliyeti	10		
	250		175

Ticari mallar hesabının alacak tarafı toplamından hareketle "Satışların Maliyeti" hesaplanır.

$$20.000 + 5.000 + x = 175.000 \Rightarrow x = 150.000$$

Satışların maliyeti ve Satış iade maliyetini 621 nolu hesapta görelim; hesabın kalanı "Satışların maliyetidir."

621 STMM Hesabı

Satışların maliyeti	Satış iade maliyeti
150.000	10.000
Borç Kalanı: 140.000	

Doğru cevap E seçeneğidir.

20. Şahıs işletmelerinde gelir vergisi firma sahiplerine ait olduğundan ödenen geçici vergilerin izlenmesi için açılan geçici vergiler hesabının dönem sonunda ortakların hesaplarına devredilerek kapatılması gerekir. Şahıs işletmelerinde kâr/zarar işletme sahiplerini ilgilendirdiği için Dönem karından ödenecek vergiler de ortakları ilgilendirir. Bundan dolayı dönem içinde peşin ödediği geçici vergiler için ortakların borçlandırılması yoluna gidilir.

_____ / _____	
ORTAKLARDAN ALACAKLAR	XXX
PEŞİN ÖDENEN VERGİLER	XXX
VE FONLAR	
_____ / _____	

Doğru cevap C seçeneğidir.

21. Kurumlarda ise ödenen geçici vergiler dönem sonunda tahakkuk eden kurum kazancından düşülmek üzere aşağıdaki şekilde kaydedilir.

_____ / _____	
371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN XXX	
VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ	
193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ XXX	
VE FONLAR	
_____ / _____	

Doğru cevap D seçeneğidir.

22. İşletme yabancı para hesaplarındaki tutarları dönem sonunda değerlemeye tabi tutar. Bu değerlendirme ilgili kalemin hesaba ilk kayıt yapılırken ki kuru ile dönem sonu kuru dikkate alınarak kur farkı kâr/zararını da muhasebeleştirir.

İlk durumda dolar kuru; $42.000 / 12.000 = 3,5$ olarak bulunur.

Yapılmış Kayıt;

_____ / _____	
320 SATICILAR 42.000	
103 VERİLEN ÇEKLER 42.000	
VE ÖDEME EMİRLERİ	
_____ / _____	

$12.000 * 3,4 = 40.800$ TL olacağından; 12.000 doların TL karşılığının 40.800 olması için 103 nolu hesaptan 1.200 çıkacak ve aradaki 1.200 liralık fark da Kambiyo karlarında muhasebeleştirilecektir. Çünkü borçlardaki kur azalışı kambiyo kârıdır.

_____ / _____	
103 VERİLEN ÇEK VE 1.200	
ÖDEME EMİRLERİ	
646 KAMBIYO KÂRLARI 1.200	
_____ / _____	

Doğru cevap A seçeneğidir.

23. Hatır senedi uygulamasında gerçekte bir alacak yoktur. Finansman ihtiyacı olan birine kullanması için keşide edilmektedir. Keşide eden kişi, söz konusu sözde borcu kabul etmesindeki tek sebep, tamamen hatır senedi verdiği kişi ile aralarında olan hatır ve yüksek güvendir. İşletme vermiş olduğu hatır senedi için 136 Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabını kullanır.

Hatır senedi verilmesi;

_____ / _____	
DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR XXX	
BORÇ SENETLERİ XXX	
_____ / _____	

Bankaya ödenmesi;

_____ / _____	
BORÇ SENETLERİ XXX	
BANKALAR XXX	
_____ / _____	

Şüpheli hale getirme;

_____ / _____	
ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR XXX	
DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR XXX	
_____ / _____	

Karşılık ayırma;

_____ / _____	
KARŞILIK GİDERLERİ XXX	
ŞÜPHELİ DİĞER ALACAK XXX	
KARŞILIĞI	
_____ / _____	

Doğru cevap C seçeneğidir.

24. **Yasal Yedekler:** Kanun hükümleri uyarınca ayrılan yedeklerin izlendiği hesaptır.

Statü Yedekleri: Ana sözleşme hükümleri gereğince ayrılan yedeklerin izlendiği hesaptır.

Olağanüstü Yedekler: Genel kurul kararı ile ayrılan yedeklerin izlendiği hesaptır.

Önce sermaye taahhüt kaydı yapılır.

_____ / _____	
ÖDENMEMİŞ SERMAYE 20.000	
SERMAYE 20.000	
_____ / _____	

Yerine getirilen taahhüt kadar ödenmemiş sermaye ile yedek hesapları kapatır.

_____ / _____	
OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER 15.000	
ÖZEL FONLAR 5.000	
ÖDENMEMİŞ SERMAYE 20.000	
_____ / _____	

Genel kurul kararı ile sermayeye eklenen 15.000 lira olağanüstü yedek 5.000 lira ise özel fonlarda izleniyordur. Dolayısıyla bu iki hesap kapatılarak sermayeye devredilecektir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

25. 2017 yılı dönem içinde peşin ödenen (371 hesap) vergiler 9.700 liradır.
2016 yılı ile ilgili olarak ödenecek vergi tutarı (dönem sonunda 370 hesap 371 den mahsup edildiğinde (10.000 – 7.500) 2.500 lira bulunur. Bu tutar 2017 yılı nisan ayında ödenmiştir.
2017 yılı dönem içinde toplam : 9.700 + 2.500 = 12.200 TL nakit çıkışı gerçekleşecektir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

26. **Hareketli Ortalama Maliyet Yöntemi:** Ortalama birim maliyeti bulmada her alıştan sonra yeni bir ortalama birim maliyet hesaplanır. Ortalama birim maliyet hesaplama; Sürekli envantere uygundur.

3 Kasımda ilk alış olduğundan maliyet alış bedelidir. Fakat 11 Kasımda maliyet yeniden hesaplanır.

Giren, Çıkan ve Kalan için hareketli maliyet her seferinde ayrı ayrı hesaplanır.

İkinci alış aşamasında bu tarihe kadar giren miktar 600 + 300 =900 ve tutarı, 54.000 + 36.000 =90.000 stok giriş tutarı tespit edilir.

$90.000 / 900 = 100$ birim maliyet olarak hesaplanır.

Üretime sevk miktarıyla da ($700 * 100 = 70.000$) çarpılıp üretime sevk maliyeti bulunur.

Elde kalan stok miktarıyla da çarpılarak ($200 * 100 = 20.000$) stok maliyeti tespit edilir. Bu miktar yeni üretime sevkte maliyete dahil edilir.

İkinci üretime sevk aşamasında bu tarihte mevcut miktar; $200 + 800 = 1.000$ ve tutarı $20.000 + 100.000 = 120.000$ stok mevcudu tutarı tespit edilir.

$120.000 / 1.000 = 120$ birim maliyet olarak hesaplanır.

Üretime sevk miktarıyla da ($600 * 120 = 72.000$) çarpılıp üretime sevk maliyeti bulunur.

Doğru cevap A seçeneğidir.

27. Elde kalan stok miktarıyla ortalama birim maliyet çarpılarak ($400 * 120 = 48.000$) stok maliyeti tespit edilir.
Satışların maliyeti = Satış Miktarı * Ortalama Birim Maliyet
Stokların Maliyeti = Stok Miktarı * Ortalama Birim Maliyet
*** Maliyetler belirlenirken KDV dikkate alınmaz. KDV dahil mal alınmıştır derse, önce KDV'den arındırılır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

28. BRÜT SATIŞLAR	150.000
SATIŞTAN İNDİRİMLER (-)	12.000
SATIŞTAN İADELER (-)	25.000
NET SATIŞLAR	113.000
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	100.000
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI	13.000

Brüt satış kârı, işletmenin bir dönem içinde yaptığı satışlardan, satış indirimlerini / iadelerini ve satış maliyetini çıkardıktan sonra kalan miktardır.

Bu durumda brüt satış kârının artması için; ya satış fiyatları artarken maliyetler sabit kalacak ya da azalacak, ya da maliyet ve indirimlerdeki artıştan satışlar daha fazla artacaktır. Brüt satış karının Faiz oranları ile ilgisi yoktur.

Doğru cevap D seçeneğidir.

29. Giderlerin hangi oranda değişken gider, hangi oranda sabit gider olduğunu açıklayan kavram "faaliyet (çalışma) kaldıracı"dır. Faaliyet (çalışma) kaldıracı bir bakıma işletme faaliyetlerinde sabit varlıkların kullanıma derecesidir. Faaliyet kaldıracı, sabit giderler ile değişken giderler arasında ilişki kurarak sabit giderlerin nereye kadar kabul edilebileceğini araştıran bir analiz tekniğidir. İşletme satışlarındaki küçük bir değişiklik, işletme kârında ciddi büyüklüklerde değişimlere neden oluyor ise bu durumda "kaldıraç etkisi" adı verilen etkinin yüksek olduğundan söz edilir. Bu durum da sabit giderlerin düşüklüğüne işaret eder.

Faaliyet Kaldıracı = Faiz ve Vergi Öncesi Kârdaki Değişim (%) / Satışlardaki Değişim (%)

$2 = FVÖK / \%40$

$FVÖK \text{ değişim} = \%40 * 2 = \%80$ olur.

$1.000 * \%80 = 800$ lira değişmiş olur. (Bu durumda yeni kârı da 1.800 lira olur.)

Doğru cevap C seçeneğidir.

30. Yüzde yöntemi ile analizde; gelir tablosunda dikey yüzde hesaplanırken 100 birim olarak alınacak ve diğer kalemlerin oranlanmasında kullanılacak hesap "NET SATIŞLAR" dır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

31. Likidite Oranı (Asit-Test Oranı) = (Dönen Varlıklar – Stoklar) / KVK

Olduğundan şıklarda verilen işlemlerle değişmemesi için pay ve paydanın oranının değişmemesi gerekir. Bu nedenle ilk durumda asit – test oranı ne ise seçeneklerde verilen işlemler gerçekleştiğinde de değişmemesi gerekecektir.

Ayrıca, Dönen varlık ve KVK toplamı değişmese de stokları değiştiren her işlem oranı değiştirir.

Likidite Oranı (Asit-Test Oranı) = (Dönen Varlıklar – Stoklar) / KVK

= (Kasa + Bankalar + Ticari Alacaklar + Stoklar) - Stoklar / (Satıcılar + Diğer Borçlar)

= (150 + 250 + 400 + 150) - 150 / (300 + 500)

= 800/800 bulunur.

Seçenekler incelendiğinde yeni durum;

- Satıcılara olan 50 liralık borcun demirbaş verilerek ödenmesi.

Satıcılar borç ödendiğinde KVK toplamı azalır. Duran varlıklar da azalır. Bu durumda oran artar.

- Bankadan 200 lira çekilerek uzun vadeli borcun ödenmesi;

Bankalar ve uzun vadeli borçlar azalır; dönen varlıklar azalır KVK değişmediği için oran düşer.

- 100 liralık kredili mal alınması;

Stoklar ve kısa vadeli borçlar artar; dönen varlıklar artar KVK değişmediği için oran düşer.

= (Kasa + Bankalar + Ticari Alacaklar + Stoklar) - Stoklar / (Satıcılar + Diğer Borçlar)

= (150 + 250 + 400 + 250) - 250 / (400 + 500)

= 800/900 bulunur.

- 50 liralık peşin mal alınması;

= (100 + 250 + 400 + 200) - 200 / (300 + 500)

= 750/800 bulunur.

- Ticari alacakların 150 liralık kısmının tahsil edilmesi;

_____ / _____	
KASA	150
TİCARİ ALACAKLAR	150

Ticari alacakların 150 liralık kısmı tahsil edildiğinde kasa 150 lira artarken ticari alacaklar 150 lira azalacaktır. Bu durumda dönen varlıklar – stoklar değeri değişmeyeceği için işlemleri bile yapmaya gerek olmadan oran da değişmeyecektir sonucuna varılabilir.

= (Kasa 300 + Bankalar 250 + Ticari Alacaklar 250 + Stoklar 150) - Stoklar 150 /

(Satıcılar 300 + Diğer borçlar 500)

= (300 + 250 + 250 + 150) - 150 / (300 + 500)

= 800/800 bulunur.

Doğru cevap E seçeneğidir.

32. Önce formülü mevcut verilerle kuralım

$$ATO = \frac{\text{Dönen Varlık} - \text{Stok}}{\text{KVK}} = \frac{800}{800} = 1$$

Sonra tahvil ihracının bu denkleme etkisine bakalım. Tahvil ihracı uzun vadeli borçlanma ile fon girişidir.

Uzun vadeli borçlanmanın formülde yeri yokken fon artışı payı artırır.

Yeniden formülü kuralım

$$ATO = \frac{800 + x}{800} = 2$$

$$x = 800$$

Doğru cevap A seçeneğidir.

33. Karşılaştırmalı tablolar analizinde anlamlı sonuçlara ulaşılabilmesi için karşılaştırılan yıllardaki tabloların yeknesak olması gerekir. Bu nedenle işletmenin amortisman yöntemini değiştirmesi / reeskont yöntemini değiştirmesi gibi muhasebe politikalarında yapacağı değişiklikler işletmenin tablolarını etkileyeceğinden yapılacak yorumlarında farklı çıkmasına yol açacaktır. Bu nedenle politika değişikliği karşılaştırmalı tablolar analizinin handikapıdır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

34. Satışlarla, başabaş noktası arasındaki farka güvenlik payı denir. Önce güvenlik payı sonra güvenlik marjı bulunur.

Başabaş noktası (Miktar) = Sabit Giderler / (Birim satış fiyatı – Birim değişken maliyet)

$$= 20.000 / (30 - 20)$$

$$= 2.000 \text{ birim bulunur.}$$

$$\text{BBN Tutar} = 2.000 * 30 = 60.000 \text{ TL bulunur.}$$

$$\text{Güvenlik Payı} = \text{Fiili satışlar} - \text{BBN tutar}$$

$$\text{Güvenlik payı} = 4000.30 - 60.000 = 60.000 \text{ TL}$$

Doğru cevap A seçeneğidir.

35. Güvenlik marjı = (Güvenlik payı) / Toplam satışlar

$$= (60.000) / 120.000$$

$$= \% 50 \text{ Güvenlik marjı oranı bulunur.}$$

Doğru cevap A seçeneğidir.

36. Olumlu görüş bildirme hâlleri

- Denetimi yapılan yılda önceki yıllara göre muhasebe ilkelerinde değişiklik olmaması
- Mali tabloların Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerine uygun hazırlanmış olması
- Mali tablolarda tam açıklama kuralına uyulması
- Denetim kapsamında önemli sınırlamalar olmaması
- Gelecekte meydana gelme olasılığı olan belirsiz durumlar varsa bu belirsizliklerin mali tabloların bütünlüğünün doğruluğunu sarsmayacak derecede önemsiz olmasıdır.

Şartlı görüş bildirme hâlleri

- Mali tabloların hazırlanmasında Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerinden bazılarında uyulmamasına rağmen bu durumun mali tabloların bütünlüğünün doğruluğunu bozmaması,
- Mali tablolarda tam açıklama kuralına yeterince uyulmadığı halde tabloların bütününe doğru bulunması
- Denetim yapılan yılda bir önceki yıla göre Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerinden bazılarında önemli değişiklik olmasına rağmen bu durumun finansal tabloların bütününe doğruluğunu bozması,
- Denetim kapsamına getirilen sınırlamalar mali tabloların belli kalemleriyle ilgili kanıt toplamayı engelleyecek düzeyde olmasına rağmen tablolarının bütününe doğruluğuna inanılması.

Olumsuz görüş bildirme hâlleri

- Mali tabloların genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine tam olarak uyulmadan hazırlanması (hesaplarda önemli hatalar yapılması da dahil)
- Denetim yapılan yılda Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerinde kabul edilmeyecek derecede değişiklikler yapılması
- Mali tablolarda tam açıklama kavramına hiç uyulmamasıdır.

Görüş bildirmekten kaçınma geçerli gerekçeler;

- İç kontrol ve özellikle muhasebe sisteminin yeterli olmaması nedeniyle kanıt toplanamaması, toplanan bilgilerin birbirlerini teyit etmemesi veya güven-siz olması.

- Yeterli kanıt toplayabilmeyi önleyecek derecede imkânsızlıkların ve sınırlamaların olması.
- İşletmenin sürekliliği kavramını tehlikeye sokacak yakın zamanda doğma olasılığı olan önemli belirsizliklerin olması.
- Bilanço tarihinden sonra özelleştirme, el değiştirme, birleşme, tasfiyeye karar verilmesi nedeni ile tabloların geçerliliğini yitirmesi.
- Müşteri firma ile denetim firmasının arasında uygulanacak muhasebe ve mali tablo düzenlenme ilkeleri veya politikaları konusunda görüş ayrılığının olması, farklı muhasebe sistemlerini kullanıyor olması.

Doğru cevap D seçeneğidir.

- 37.** Yurt yönetimi her yıkama başına birim kâr payının %20'si kadar da ekstra ödeme talep ettiğinden;

Birim kâr payı = Birim satış fiyatı – Birim değişken gider

$$= 8 - 3 = 5 \text{ TL bulunur.}$$

$5 * \% 20 = 1 \text{ TL}$ her yıkama için yurt yönetimine ödenecektir. Miktar ile ilişkisinden işletme açısından değişken giderdir.

Toplam sabit maliyet : 10.000

Birim satış fiyat : 8

Birim değişken gider : $3 + 1 = 4 \text{ TL}$

İlk Durumdaki Başabaş Noktası için;

Birim Değişken Gider * Miktar + Sabit Giderler = Satış Fiyatı * Miktar

$$4 * x + 10.000 = 8 * x$$

$$10.000 = 4 * x$$

$$x = 2.500 \text{ birim bulunur.}$$

Doğru cevap D seçeneğidir.

38. Kapanış kuru, dönem sonunda yani bilanço gününde kullanılan kurdur.

Doğru cevap D seçeneğidir.

39. Fon girişi sağlamayan gelirlere, verilebilecek başlıca örnekler;

- Konusu kalmayan karşılıklar,
- Reeskont faiz gelirleri,
- Borsa değer artış karları,
- Gelecek aylara ait gelirlerin döneme ait kısmı,
- Gelecek yıllara ait gelirlerdeki azalışlar.

Peşin tahsil edilen gelirlerden (örneğin; kira geliri) içinde bulunduğumuz yılı aşan kısım 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler hesabının alacağında aşağıdaki gibi izlenirdi;

_____ / _____
100 KASA

649 DİĞER OLAĞAN GELİR VE KARLAR
380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER
480 GELECEK YILLARA AİT
GELİRLER

_____ / _____

Dönem (yıl) sonunda yapılacak dönem ayarlama kaydında, önümüzdeki yılın geliri 480 nolu hesaptan, 380 nolu hesaba aktarılırdı. Yapılan işlemde 480 nolu hesaptaki azalış ile herhangi bir nakit giriş söz konusu olmamaktadır. Çünkü nakit girişi ilk başta tahsilde gerçekleşmiştir.

31.12'deki kayıt;

_____ 31/12 _____

480 GELECEK YILLARA
AİT GELİRLER

380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER

_____ / _____

Doğru cevap B seçeneğidir.

40. P ve A'nın toplam borçlarından, birbirlerine olan borçları çıkarılır.

Toplam borç = 50.000 + 40.000 = 90.000 TL.

Birbirlerine verdikleri borçların toplamı;

10.000 + 5.000 = 15.000 TL Borçların konsolidasyonu;

90.000 – 15.000 = 75.000 TL dir.

Doğru cevap E seçeneğidir.

*Kazanmak
Artık Kolay...*

KUZEY AKADEMİ YAYINLARI

Detaylı Bilgi İçin

0312 435 35 07
0549 769 69 03

Karanfil 2 Sokak No: 42 Kızılay/ANKARA Tel: 0312 435 35 07 • 0543 435 35 07

www.kuzeyakademiyyayinlari.com